

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:366, 5 Aralık 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Cezaevi eylemleri tüm Türkiye'de fırtına gibi esti

Anadolu'nun güzel günleri daha görmedikleri

İşçi sınıfının eylem isteği, çeşitli engellerden oluşan baraj setine dayanmıştır. Baraj bel vermeye başlamaktadır. Öyle görünüyor ki, 1989'da Anadolu, işçinin eylem seli altında kalacaktır.

Binlerce devrimci tutuklunun çok sayıda cezaevinde yürüttüğü açlık grevi ve dışarıda, bu eylemle dayanışmak için yapılan yaygın eylemler, tüm Türkiye'de bir fırtına gibi esti. Fırtına yaygın ve son derece kararlıydı. Gerçekte, toplum çapında yaklaşmakta olan keskin sınıf mücadelesinin bir habercisiydi.

SHP'nin karakoyunluğu pratikte sergilendi

Bugüne kadar SHP, ne şiş yansın ne kebap, idare edip gidiyordu. Eylemlere doğru dürüst bir destek vermeyip, veriyormuş gibi görünme sanatını oldukça geliştirmişti. Ancak son aylarda eylemlerin kararlılığı ve siyasal düzeyi yükseldikçe, SHP'nin iki bacağı ayrılmaya, eylemleri ya destekleme ya desteklememe yönünde karar vermesi zorunlu olmaya başladı.

SHP, eylemlerin ilerlemesinden duyduğu karın ağrısını, İnönü'nün ağzından çok güzel dile getirdi. Bilindiği gibi, İnönü, açlık grevlerini demokratik düzeni sarsan şiddet eylemleri olarak niteledi ve SHP'nin desteklemeyeceğini açıkladı. Bu arada SHP il binalarına polis çağırıldı, grevciler tutuklattırıldı.

Gerçekte pasif bir eylem türü olan açlık grevinin, Türkiye koşullarında aktif biçimler aldığı, hatta neredeyse şiddet eylemine dönüştüğü doğrudur. Ancak bu eylemler, demokratik düzeni değil, anti demokratik düzeni sarsıyor. İnönü işte bu noktada, SHP'nin neyin savunucusu olduğunu çok güzel açık etti. SHP sahibinin, anti demokratik düzenin sesidir. SHP'nin solculuğu(!) da, muhalefetliği de bu uyuz burjuva çerçeve içindedir.

Bu açlık grevi eylemiyle SHP bir dönemeç aldı, sol maskesini bir ölçüde çıkarmak zorunda kaldı. Çeşitli il başkanları işten el çektirildiler. Topuz istifa etti ama bu, Topuz'un istediklerinin yapıldığını olabildiğince saklamanın kılıfından başka birşey değildir. Bu eylemlerin sağladığı en büyük yararlardan biri SHP'nin karakoyun olduğunun yığınların önünde ortaya çıkmasıdır.

SHP'yi soldan saymıyoruz. Bu eylemlere katılan sol hareketlere gelince, onlar için de söylenecek çok şey var. Cezaevindeki tutuklular, açlık grevinden başka etkin ve yaygın bir eylem türü seçemeyecek konumdalar. Onlar çok doğaldır ki bu eylem biçimini uygulayacaklardır. Bu onlar için özveri ve kahramanlık örneğidir. Ancak dışardakiler, içerdekilerin açlık grevini ille de açlık greviyle destekleyecekler diye bir zorunluluk yok.

Dışardakiler, içerdekilerin açlık grevini silahlı ayaklanmayla bile destekleyebilirler. Nitekim, İstanbul'da ve İzmir'de bazı destek korsanları yapıldı. Ancak genel eğilim, içerde yapılanın açlık grevi olmasını gerekçe göstererek hemen açlık grevi yapmaktır. Dışarının koşullarında bu artık geri bir eylem biçimi olarak kalmaktadır.

Geriliğin bir örneği de sloganlarda çıkıyor. En militan ses tonuyla, gırtlağı yırtarcasına bağırılan bazı sloganlar, utanç duyulacak kadar uyuz reformist sloganlardır. Kırılsın zincir, yıkılsın duvar! Buraya kadar güzel, ama ardından şu geliyor: Genel af!

Zaten son aylarda ortalığı özgürlük dilenciliği sarmıştır. Yok Nazım'a özgürlük, Yılmaz Güney'e özgürlük, tutuklulara genel af! Nedir bu ya? Karşımızda bir özgürlük meleği mi yoksa insafsız bir düşman olan burjuvazi mi var? Devrimci tutukluların eylemlerine destek verirken, onların en zor koşullarda bile yüksekte tuttukları devrimci onuru dilencilikle karalamaya kimsenin hakkı yoktur.

Aynı yaklaşımla, SHP'den destek isteme çabaları da artık son bulmalıdır. Önceleri çeşitli yanılgılarla SHP'den destek isteniyordu. Pratik bu yanılgıları açığa çıkardı. İyice belli oldu ki, SHP, gerçek sol için elalemdir, yabancıdır. SHP bu eylemlere karşı cephe de aldı. Daha ne bekleniyor? Bütün bunlardan sonra, ondan gidip destek istemek onurlu bir davranış değildir. Bunu yapmak, cezaevlerindeki mücadeleye leke düşürür.

Bu arada şunu da belirtelim ki, SHP'den destek isteme konusunda suç, tutuklu yakınlarında değil sol örgütlerdedir. Tutuklu yakınları, özellikle de analar, korkusuzca, gerekirse ölümüne bu işin içindedirler. Onlar en sonuç verici yol ne ise ona hazırlar. Ama bazı "bilinçli" sol örgütlerimiz, taktik deyince ilkesizliği ve şark kurnazlığını anladıkları için, akıllarınca SHP'den yararlanma taktiğiyle, devrimci tutukluların mücadelesine leke düşürüyorlar.

Ama Türkiye koşulları solun yanlış yapmasına alan tanıyor. Açlık grevi şiddet eylemine dönüşüyor. Reformist sloganlar bile çatışma çıkarabiliyor. SHP'den destek istemek, SHP'yi karıştırabiliyor. Yanlışlara alan var ama öğrenip tekrarlamamak kaydıyla...

Anadolu'yu işçinin eylem seli basacak

Başta da belirttiğimiz gibi, açlık grevlerinin estirdiği fırtına, toplumda yaklaşan keskin sınıf mücadelesinin bir habercisiydi. Bunu herkes görüyor. Öyle kavga dolu bir yıl geliyor ki, daha kendisi gelmeden korkusu ortalığı sardı.

Böyle korkuların altından kimin çıkacağı bellidir. Gazeteler "işçide eylem sancısı" diye başlık atıyorlar. Gerçekten de işçide yaygın ve derin bir eylem sancısı vardır. İşçi sınıfının eylem isteği, çeşitli engellerden oluşan baraj setine dayanmıştır. Su miktarı artmaktadır. Baraj bel vermeye başlamaktadır. Öyle görünüyor ki, 1989'da Anadolu, işçinin eylem seli altında kalacaktır.

Bu nedenle burjuvazi sele karşı türlü çeşitli önlemler öne sürmekte ya da işçi sınıfının aptal dostlarının gaflarından yararlanmaya çalışmaktadır. Bunların bazılarına şöyle bir göz atalım.

Burjuvazinin bir aracı olan TBKP'nin legale çıkması bu amaçla gündeme gelmiştir. Oyun içinde oyun oynanmaktadır. Kah Evren karşı görünüyor, kah Özal. Son olarak Özal Fransa'da "daha hazır değiliz" dedi. Sosyalizm Rusya'da değil de Fransa'da gelseymiş, biz de legal komünist partisine hazır olurmuşuz.

Öte yanda geniş bir burjuva kesim, batı tipi demokrasi ve AT'ye girme çığlıkları arasında, TBKP'nin legal olması için uğraşıyor. Öyle gözüküyor ki, bunların muazzam "mücadelesi" sonucunda, karşı çıkanlar yenilecek, TBKP de legale çıkacak. SHP'nin sosyal demokrasi koltuğunda sağa doğru kayması, belki de kardeşine solunda yer açmak içindir.

Bir başka nokta, genel grev konusudur. Sosyal demokratlar, işçi sınıfındaki eylem sancısı karşısında, son sıralarda yeniden genel grevden söz etmeye başladılar. Burada iki tuzak olabilir. Biri hazırlıksız bir genel grevle sınıfın en militan müfrezelerini düpedüz kırdırmak. Ötekisi de danışıklı olarak hazırlanmış ehli bir "genel grev"le, "Özal genel grevden bile galip çıktı" izlenimini yaratmak, genel grev silahını kullanmadan eskitmek. Bunların her ikisine karşı da uyanık olmak, genel grev olacaksa, bunun hiç de ehli olmayan hazırlıklarının mutlaka yapılmasını garantilemek gerekmektedir.

Yine bir başka nokta, işçi sınıfına yapılan komiteleşme çağrılarının bolluğu yüzünden, komiteleşmenin asıl gerekli olduğu işleve yönelik olarak eksik kalma tehlikesidir. Grev komitesi, toplu sözleşme komitesi, muhalefet komitesi, grevlerle dayanışma komitesi... Bütün bunlar arasında, devrimci siyasal merkez işleviyle doğan işçi komisyonları kafalarda biraz geri kaymıştır. Oysa eylem sancısının asıl önemli ilacı, bu komisyonlardır.

Daha başka önlemler de sayılabilir. Ama asıl vurgulamak istediğimiz, demokratik mücadeleyi uzlaşmacılık ve reformculuk olarak göstermeye çalışan ideolojik mikroptur. Ana halka işçi hareketini bu mikroptan arındırmaktır. Bu mikroba karşı bağışıklık kazanılırsa, hiçbir başka önlem ya da gaf, işçi hareketini yenilgiye götüremez.

Bu mikrop çok çeşitli kanallardan ve biçimler altında yayılıyor. TBKP'nin yayın organları, bu mikrobun doğrudan ve açık propagandasıyla doludur. *2000'e Doğru* gibi dergilerin bazı haberleri verişleri son derece mikrobiktir. Örneğin, bir toplantıda faşist görüşü de, komünist görüşü de aynı "uygar" tepkiyle karşılayacaksın. Söylenen yanlış, zararlı, saçma görüşlere kızmak, "uygar"ca bir davranış sayılmıyor. Bu nasıl "uygarlık"sa, yanlıştan, zararlıdan yana işliyor. Üstelik farklı şeylere aynı tepkiyi göstermek gibi, sağduyuya bile aykırı bir temele dayanıyor.

Böyle bir uygarlık gerçekte burjuva anlamda bile yoktur. Hangi burjuva ülkede, hangi burjuva güç böyle işkembe gibi davranır? Böyle birşey gerçekte yok, ama burjuvazinin aczi nedeniyle herşeyin senaryolaştırıldığı Türkiye'de böyle birşey varmış gibi gösterilmek isteniyor. Yalnızca fikirlerle değil, uygulamalarla da!

Örneğin son sıralarda bir dergi reklamı belirdi. "Kim korkar tartışmaktan" parolasıyla reklam yapan *Cönk* adlı derginin yazarları arasında, Troçkistlerden dincilere, sosyal demokratlardan ANAP'lı bakanlara kadar her renkten adam var ve bu olgu reklamda özel olarak vurgulanıyor. Bunun reklamı yapılıyor.

Derginin ilk sayısının ilk yazısı, "nerede yanlış yaptık" başlığını taşıyor! Tam da beklediğimiz başlık. Dergiyi görmeden biz yanıtını verelim. Devrimci mücadele vererek yanlış yaptık, uygar tartışma yürütmeliydik diyecekler.

Gerçekte bunun uygarlıkla falan ilgisi yoktur. Hatta burjuva anlamda uygarlık, ahlak vb. açışından bile böylelerine fikir namusundan yoksun denir. Bu kof bir jesttir ve burjuvazi bu tür jestlerin içine adamlarını bilerek sokmaktadır ki kafa karıştırsın. Ne işleri var solcuların burada? Ya da burada olanlar acaba solcu mu?

Demokrasi mücadelesi uyuz gibi uzlaşmak değil, özgürce savaşmak içindir. Kim ki demokrasiyi uzlaşmayla eşitliyor, onun asıl amacı işçi sınıfını burjuvaziye teslim etmektir. Eşit olmayanlar arasında uzlaşma, üstün olanın ekmeğine yağ sürer. İşçi sınıfımız bu oyuna düşmeyecektir. Ve düşmezse, Anadolu önünde, sel olsun aksın. Onu durduracak hiçbir güç yoktur.

Cemile Çakmak

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İşçinin sesi dört bir yandan yükseliyor

Merhaba yoldaşlar,
Yaşadığımız toplumsal çelişkiler bizi ayaklandırıyor. İşçi sınıfı, şu sıralarda özellikle de petrol sektörü, yoğun çelişkilerin girdabındadır. İşçi dayanışması sınıfımızı güçlendiriyor.

Ülkenin her tarafından işçinin sesi yükseliyor. 8 Kasım 1988 günü Petrol-İş, on binlerce işçisiyle yemek boykotu yaptı. Bu sınıf savaşımında ileri bir adımdır. Alınan eylem kararları işçiler tarafından ilgiyle karşılanıyor. Bu arada şunu da belirteyim ki, Genel Maden-İş *İşçinin Sesi* adlı bir gazete çıkarıyormuş. Gazeteyi elde etmeye çalışıyorum.

Sınıf tüm birimleriyle ayaklanıyor. Bu noktada önemli olan sendikalarda politik savaşımı güçlendirmek, demokratik savaşımın yolunu ve yöntemini doğru belirlemektir.

Petrol-İş eski yıllardaki bir çalışmasını yeniden gündeme getirdi. Geri işçilerin bile anlayabileceği bir dille, öykü diliyle broşürler yayınladı. Bunlardan ilki olan "Bu Nasıl Düzen" geçtiğimiz günlerde, yayınlandı.

Yoldaşlar, sınıf her geçen gün güçleniyor ama acılar da yakamızı bırakmıyor. 6 Kasım 1988'in ilk saatlerinde Ankara Tabipler Odası'nın yönetim kurulu üyesi Cengiz Kılıç'ı trafik kazasında yitirdik. Onu elimizden geldiğince kendisine yaraşır şekilde uğurladık. Böyle değerli kişilerin mirasına sahip çıkmalı ve onların onurlu bir yer almasını sağlamalıyız.

İnsanların kurtuluşu önemli diyoruz yoldaşlar ama bunu bilimsel bir yolla çözümlememiz gerek. Ziya Özel'in zakkumuyla ilgili olarak doğrusu kafam çok karıştı. Bu konuyla ilgili araştırma yapacağım. O zaman belki daha net şeyler söyleyebilirim.

Yoldaşlar, sınıf savaşımında partinin gerekliliğine her geçen gün daha çok inanıyorum. TKP'miz *İşçinin Sesi*'yle, işçi sınıfı TKP'yle güçlenir. Hepinize merhaba yoldaşlar.

Yalçın Türe, Ankara

Açıklama

Elimizde olmayan nedenlerle bu sayı gazetemizi bir hafta geç çıkarıyoruz. Tüm yoldaşlarımızdan, okuyucularımızdan özür dileriz.

Yığın çalışması nasıl yapılır?

Yoldaşlarıma selam ve sevgilerimi ileterek yazıyorum.

Yığın çalışmasında komünistlerin görevi yığınların içinde yer alarak, onların karşısına çıkacak herhangi bir sorunun asıl kaynağının ne olduğunu ve bu soruna nasıl bir çalışmayla ya da örgütlenmeyle karşı koyulacağını göstermektir. Bu sorunlara karşı, bilhassa komünistlerin aktif olarak yığınların önünde yer almaları onların güvenini ve sempatisini kazanmaları gerekir.

Bu yukarıda değindiğimiz çalışmaların başarıya ulaşabilmesi için, yığınların önüne çıkacak herhangi bir sorunu, onların yakındığı bir sorunu deşerek politik yöne dönüştürmeliyiz. Sömürüsüz bir düzen istiyorsanız bu düzeni yıkmaktan başka yapılacak birşey yoktur fikrini yığınlara kabul ettirebilmek için bütün sorunların bu düzenden kaynaklandığını göstere göstere, grevlerde, yürüyüşlerde, yığınların her alandaki eylemlerinde en ön saflarda yürümeliyiz ki onların güvenini ve sempatisini kazanalım.

Yığın çalışmasına aktif olarak katılıp, onların güvenini ve sempatisini kazanıp onların devrimci ve militan kavgasını doğru dereden akıtabilmek komünistlerin görevidir.

Devrim Şanlı, Paris

Öğretmenlerin kurtuluşu için de tek yol devrim

Her yıl olduğu gibi bu yıl da burjuvazi Öğretmenler Haftası'nı aklınca "kutladı".

Yıllardır, gazete almaya para bulamayan, açlık çeken, ek işlerde çalışan, siyasi görüşlerinden ötürü Türkiye'nin çeşitli bölgelerine sürgüne gönderilen öğretmenler, ekonominin yükünü de öteki emekçilerle birlikte bütün şiddetiyle omuzlarında taşımaktadırlar.

Burjuvazi öğretmenlere "sevgi" gecesi düzenleyip, bir kereye mahsus olmak üzere ellişer bin lira avans ve çeşitli öğretmen kooperatiflerine arsa tahsis belgesi vererek böbürlenmeye çalışıyor. Bunu duyunca insanın aklına acaba dalga mı geçiyorlar diye geliyor. Nitekim *Tercüman* gazetesi 28 Kasım 1988 tarihli sayısında öğretmene seslenerek, "ekonomik problemleri unutmanın hazzını tadın" diyor.

Türkiye'de 450 bine yakın öğretmen, 80 bine yakın komik bir ücretle geçinmeye çalışmaktadır. Türkiye'de bu parayla 3-4 kişilik bir ailenin karnını ekmekle doyurmak bile mümkün değildir. Öğretmenlere bugünkü koşullarda 400-500 bin lira ücret verilmesi gerekir.

Türkiye'de tarihi süreç, öğretmenlere kurtuluşun tek yolunun devrim olduğunu göstermiştir.

Can Yıldırım, Londra

ENGELS 168 YAŞINDA!

İşçi sınıfının büyük önderi Engels'i, 168. doğum yıldönümünde, ondan öğrendiğimiz derin yoldaşlık duygularıyla anıyoruz.

İlk mektubun heyecanı

TKP Merkez yayın Organı *İşçinin Sesi*'ne merhaba yoldaşlar,

Size bu yazmış olduğum ilk mektup ve oldukça heyecanlıyım.

Ben şu anda İsviçre'de bulunmaktayım ve burada bir gurup yoldaşla birlikte *İşçinin Sesi*'nde çalışma sürdürüyorum.

Geçenlerde bir arkadaş geldi, *İşçinin Sesi*'ni okudu ve çok doğru yazdığını, Türkiye'deki olayları çok yakından izlediğini söyledi. Benden bu gazeteyi nereden aldığımı sordu. Ben de merkez yayın organımızın İngiltere'de çıktığını, aynı zamanda Türkiye dağıtımının da 5000'in üzerinde olduğunu söyledim. Sayı 351'i gösterdim.

Ben, bizim yayınları başka arkadaşlardan temin ediyordum. Onlarla olan ilişkim şu anda kesildi, fakat *İşçinin Sesi* ile olan ilişkilerimi kesmek istemiyorum. *İşçinin Sesi*'ne abone olmak istiyorum.

Türkiye'ye göndermiş olduğumuz gazetelerden de bir adet gönderilmesini istiyorum. Çünkü bulunduğum kantonda bazı arkadaşlar bu gibi yayınların Türkiye'ye ulaşamadığını ve bu sayıda ulaşmasının imkansız olduğunu söylüyorlar.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim. Yoldaşça selamlar.

Tek yol devrim!

V.K. İsviçre

'En güzel günlerimiz henüz yaşamadıklarımız'

Değerli yoldaşlar,
Batı Berlin'de günden güne gelişiyor, onurumuz, göznurumuz TKP'mizi ve yayın organımız *İşçinin Sesi*'ni adım adım yığınların içine gömüyoruz. Yığınların içinde hiçbir şekilde erimiyor, tam tersine onlara öncülük ederek, devrimi ve komünizmi anlatmaya çalışıyoruz.

Geçenlerde faşist Evren'i Batı Berlin'den kovduk. Bundan birkaç yıl önce bir yoldaşımıza saldıran TB'K'P'lilerin arasında, *"İşçinin Sesi* devrim için savaşanların sesidir" diye haykırarak yayın organımız *İşçinin Sesi*'ni sattık. TB'K'P'lilerin ezildiğini, büzüldüğünü hissettik. Tabii ezilecekler, büzülecekler. Bir gün de tarihin çöplüğüne gönderilecekler.

Yoldaşlar,
Son günlerde sosyalist ülkelerde bir takım olaylar yaşanıyor. Alman Demokratik Cumhuriyet'indeki (ADC) olaylarla söze başlayayım.

ADC Gorbaçof'un *perestroyka* ve *glastnost*una karşı yavaş yavaş tavır almaya başlıyor. Bu tavır ne kadar samimi, onu zaman gösterecektir. Ama gerçekten bir takım olaylar yaşanıyor.

Almancada da yayınlanan Sovyet aylık dergisi Sputnik, "Stalin ve savaş" makalesinden dolayı ekim sayısından itibaren yasaklandı. Yine Almanca yayınlanan *Budapester Rundschan* adlı bir Macar gazetesi, *perestroyka*'yla ilgili makale bulunduğu için toplatılmış. ADC'de yayınlanan ve sayısı 8-10'u bulan gazete ve dergi, *perestroyka* ve *glastnost*'la ilgili olduğu için yasaklanmış. Dahası da kesin var. Ama bunlar ancak şimdiye kadar duyabildiklerimizdir.

Bir takım olaylar yalnız ADC'de değil, her sosyalist ülkede, dünyanın her yerinde yaşanıyor. Sınıf savaşımı yüksek düzeye olan bölgeleri soğutmak, emperyalizmle sosyalizmin, dolayısıyla işçi sınıfıyla burjuvazinin kardeşçe yaşayacağını söylemek, bazı ülkelerin "komünist" partileri için burjuvaziden legalite istemek gibi garip garip olaylar...

Bir de SSCB'de Azerilerle Ermeniler kanlı bir şekilde savaşıyorlar. Evet savaşıyorlar. Yıllardır üzeri tül örtü ile örtülü ulusal sorun patlak veriyor. Estonyalılar, Litvanyalılar ulusal bağımsızlık ilan ediyorlar.

Evet yoldaşlar,

Bir takım olaylar yaşıyoruz. Öyle görünüyor ki, yakın tarihlerde daha birçok olay yaşayacağız.

Nazım'ın "en güzel günlerimiz henüz yaşamadıklarımız" deyimini, yine Nazım'ın "Türkiye işçi sınıfına selam"ndan "beklenen günler, güzel günlerimiz ellerimizdedir" sözleriyle birleştirerek yazımı bitiriyor, hepinizi en içten komünistçe duygularımla kucaklıyorum.

Yaşasın partimiz TKP!

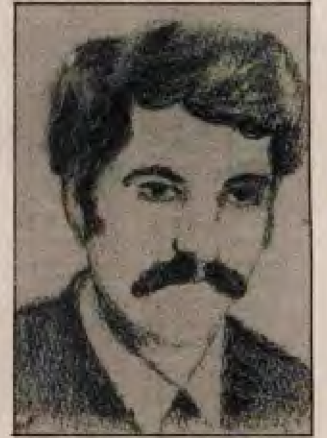
Yoldaşça selamlar

M. Deniz, B. Berlin

Öğretmeni vurdular

Talip Öztürk öğretmen, 1979 yılının Aralık ayında, TKP'de Leninci-oportünist çizgilerin netleşmeye başladığı bir dönemde kahpece vuruldu. Vurulduğunun ertesi günü, *İşçinin Sesi*'ni temsil eden bir yoldaşla randevusu vardı. *İşçinin Sesi*'ni savunanlarla selamlaşmanın bile yasak altında tutulduğu o günkü koşullarda bu randevunun anlamı derindi. Talip yoldaş gözlerini Lenincilere çevirmişti. O yaşasaydı, Leninci çizginin örgütlenmesine büyük katkısı olacaktı.

Ozan Öncü yoldaşın Talip Öğretmenin 9. ölüm yıldönümünde onun anısına yazdığı bir şiiri koyuyoruz ve diyoruz ki, toprağa düşen hiçbir damla kan boşuna değildi. Tek bir damla kanın bile hesabını soracağız, mezarının başına devrim çiçekleri koyacağız.

Doğa kendini,
En güzel giysileriyle,
Yaşama hazırlarken,
Güneş kağıt gibi,
Yırtıldı.
Okula ılık bir kan düştü.
Öğretmeni vurdular.

Kimliksizdiler.
Pasaportlarını,
İstiklal marşına,
Ayyıldızlı bayrağa,
Ulusçuluğa onaylatmış,
Öylece gelmişlerdi.

Kan kokuyorlardı.
Belki de Nazi
barbarlığının
Çılgınlığına kapılmış,
Öylece gelmişlerdi.

Yüzsüzdüler.
Gecenin karasını,
Almışlar yüzlerine,
Öylece gelmişlerdi.

Elsizdiler.
Parmakları,
Ak bir kitap sayfası
çevirmemiş,
Öylece gelmişlerdi.

Korkaktılar.
Yüreklerini,
Karakollara teslim
etmişler
Öylece gelmişlerdi.

Okula ılık bir kan düştü.
Öğretmeni vurdular.
Yeni bir yolculuğa
Talip düştü.

Ozan Öncü
26 Kasım 1988

Bu kez açlık grevleri bambaşka bir boyut aldı

C za vleri ayaklandı

Anaların üzerlerine gaz döküp kendilerini yakmalarındaki öfke ve nefret aslında burjuva devletten başkasına değildir. Bugün kendi üstüne gaz döken analar yarın devletin üstüne döküp bu düzeni ateşe verecekler.

Cezaevlerinde tutuklu ve hükümlü devrimcilerin başlattığı, dışarıda da geniş destek bulan eylemler burjuvaziye soğuk terler döktürdü.

Burjuvazinin devrimcileri zindanlarda dize getirmek amacıyla uygulamaya sokmak istediği 1 Ağustos Genelgesi cezaevlerinin birçoğunda ve ülke çapında şiddetli tepkiler yarattı.

Burjuvazi daha önce tek tip elbiseyi devrimcilere dayattığı zaman da, büyük protestolarla karşılaşmış, sonunda, yoğun tepkiler karşısında geri adım atarak 22 Şubat 1988'de tek tip elbisenin kaldırıldığını açıklamıştı.

Aradan bir yıl bile geçmeden burjuvazi 1 Ağustos Genelgesi'yle devrimcilere karşı yeni bir saldırı başlattı. Bu saldırıya karşı devrimci tutuklu ve hükümlülerin yanıtı saldırı oldu. Diyarbakır ve Eskişehir cezaevlerinde başlatılan açlık grevleri kızıl bir şerit gibi birçok cezaevini içine çekti.

20 cezaevinde binlerce tutuklu direndi

Diyarbakır 1 Nolu Cezaevi'nde 270 tutuklu ve hükümlünün başlattığı açlık grevi 40 günü aşkın sürdü.

Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nde 17 Ekim'de 311 tutuklu ve hükümlünün başlattığı açlık grevi de, bir süre ara verilip yeniden başlatılarak 40 günü aşkın sürdü. Bu cezaevinde Eskişehir savcısı geç vakitlere kadar devrimcilerle görüşmeler yaparak uzlaşma sağlamaya çalıştı ama başaramadı.

Adana E tipi Cezaevi'nde 28 devrimci, kasım başında açlık grevine başladılar. Hastaneye kaldırılan 8 kişi tedaviyi reddetti.

Gaziantep Özel Tip Cezaevi'nde 199 tutuklu ve hükümlünün açlık grevi bir aydan fazla sürdü. E Tipi Cezaevi'nde ise 10 kişinin sürdürdüğü grev 20 güne yaklaştı.

Amasya Özel Tip Cezaevi'nde 10'u kadın 41 siyasi tutuklu değişik tarihlerde açlık grevine katıldı.

Çanakkale E Tipi Cezaevi'nde 228 tutuklu ve hükümlü açlık grevine katıldı.

Ceyhan Özel Tip Cezaevi'nde 150 tutuklu ve hükümlünün açlık grevi 35. günü aştı. Durumları ağırlaşan Mustafa Karasu ile İzzet Baykal hastaneye gönderilmediği gibi, cezaevi yetkilileri hastaların durumları hakkında bilgi de vermedi.

Malatya E Tipi Cezaevi'nde 126 tutuklu ve hükümlünün başlattığı açlık grevi 20 güne yaklaştı.

Erzincan Cezaevi'nde 43 tutuklu ve hükümlü 15 Kasım'da açlık grevine başladı.

Bayrampaşa Cezaevi'nde 330 tutuklu ve hükümlünün açlık grevi bir ay kadar sürdü.

Kahramanmaraş E Tipi Cezaevi'nde PKK davasından idama mahkum edilen 4 hükümlü 15 Kasım'da açlık grevine başladı.

Aydın'da başlayıp nakledildikleri Nazilli E Tipi Cezaevi'nde eylemlerini sürdüren 200'den fazla tutuklu ve hükümlünün 20'si ağırlaşarak hastaneye sevkedildi. Tedaviyi reddeden devrimciler cezaevine geri gelerek açlık grevine devam ettiler.

Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde 6'sı kadın 74 siyasi tutuklu ve hükümlü açlık grevini 20 güne yakın sürdürdü. Mamak Askeri Cezaevi'nde 65 Dev-Yol davası sanığının katıldığı açlık grevi 10 güne yakın sürdü.

Ergani İlçe Cezaevi'nde, Kayseri kapalı ve yarı açık cezaevlerinde de devrimciler açlık grevine gittiler. Buca'da tutuklu ve hükümlüler öteki cezaevlerindeki açlık grevlerini desteklemek için açlık grevi yaparken, onları desteklemek için dışarıda açlık grevi yapan yakınları da tutuklandılar ve 26 tutuklu yakını, açlık grevini içerde sürdürdüler.

SHP gölge etmesin başka ihsan istemeyiz

Hapishanelerdeki devrimcilerin ayağa kalkması, dışarısını da derinden etkiledi. Devrimci tutuklu ve hükümlüleri, aileleri ve yakınları bir an bile yalnız bırakmadılar, ta başından beri eylemleriyle onlara omuz verdiler. TAYAD ve İnsan Hakları Derneği (İHD) içinde örgütlü olan tutuklu ve hükümlü yakınları burjuvazinin cezaevlerindeki insanlık dışı baskılarını protesto etmek için kendilerini yakmaktan bile kaçınmadılar. Anaların üzerlerine gaz döküp kendilerini yakmalarındaki öfke ve nefret aslında burjuva devletten başkasına değildir. Bugün kendi üstüne gaz döken analar yarın devletin üstüne döküp bu düzeni ateşe verecekler.

Birçok SHP il binasını merkezin karşı çıkmasına karşın karargah haline getiren tutuklu ve hükümlü aileleri, direnişlerini açlık grevi niteliğine dönüştürdüler. Diyarbakır SHP il binasını işgal eden tutuklu ve hükümlü yakınlarının sayısı son katılımlarla birlikte 60'a yükselirken direnişleri de bir ayı geçti.

Adana, Erzurum, Çanakkale, Gaziantep, Diyarbakır ve daha birçok SHP il binası açlık grevlerine katılan tutuklu ve hükümlü yakınları tarafından işgal edilerek eylem yeri haline getirildi. Bazı il başkanları ve yönetim kurulu üyeleri, ilçe yönetim kurulu üyeleri, merkezin görevden alma olasılığına rağmen açlık grevlerini desteklediklerini ve kendilerinin de açlık grevleriyle bu desteği somut göstereceklerini ifade ettiler. SHP'nin tabanı, taban örgütleri, merkeze karşı tutuklu ve hükümlülerin yanında yer almak zorunda kaldı.

Birçok SHP örgütü de açlık grevi yapan tutuklu ve hükümlü yakınlarını binalarından kovdu, polis çağırdı. Açlık grevleri SHP'nin sancılarını azdıran, soluyla sağını biraz daha birbirinden uzaklaştıran bir etken oldu.

Son eylemler, aynı zamanda tutuklu ve hükümlü yakınlarının bazılarının SHP'ye besledikleri boş umutların da kırılmasını sağladı. Komünistler SHP'nin burjuva reformist yüzünü her zaman sergilediler ama yığınlar en iyi kendi deneylerinden öğreniyorlar. Bundan sonra destek almak için SHP'ye gidelim diyen tutuklu yakını zor bulunur. İyi de olur. SHP'nin liberal ve eylemleri dondurucu etkisi kalktığı zaman, tutuklu ve hükümlü yakınları içeridekilere daha aktif destek verebilirler.

Destekler, köstekler

1 Ağustos Genelgesi'nin kaldırılması, cezaevlerinde insanca bir yaşamın sağlanması amacıyla İstanbul Anadolu Kültür Araştırma Derneği de 20 güne yakın açlık grevi yaptı. Grevcilerden 3 kişi, durumlarının ağırlaşması üzerine hastahaneye kaldırıldılar.

Ankara Halkevleri Genel Merkezi ve şubelerinden 15 şube başkanı ile birlikte 102 kişi 3 günlük açlık grevi yaptı. Zeytinburnu Halkevi'nde başlatılan açlık grevinde konuşan Ahmet Yıldız 1 Ağustos Genelgesi'nin kaldırılmasını istedi. Halkevi Genel Merkezi, Keçiören, Mamak, Dikmen ve Çankaya şubelerinden 18 kişi cezaevlerinde uygulanan 1 Ağustos Genelgesi kaldırılıncaya kadar açlık grevlerini sürdüreceklerini açıkladılar.

Sosyalist Parti de Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, İçel örgütlerinde 3 günlük açlık grevi örgütledi. SP'liler cezaevlerindeki sorunlara çözüm getirilmediği taktirde açlık grevlerini yaygınlaştıracaklarını dile getirdiler.

İHD'nin 27 Kasım 1988 günü Abide-i Hürriyet Alanı'nda düzenlediği, "yaşama hakkına saygı mitingi"ne 3 binden fazla insan katıldı. Cezaevlerindeki devrimcilerin ödünsüz savaşımlarını desteklemek için yapılan mitingde "zindanlar yıkılsın, tek yol devrim", "biji Kürdistan", "Mahir-Hüseyin-Ulaş, kurtuluşa kadar savaş" sloganları tertip komitesinin engel olma çabalarına rağmen sık sık atıldı. Alanda bir konuşma yapan Mehmet Ali Aybar açlık grevlerinin şiddet eylemi olmadığını, pasif direniş olduğunu belirtirken 50 güne ulaşan, 20 cezaevinde birden parlayan, 2000 kişiye yakın devrimcinin eylemini pasifize etmek için uğraşıyordu. Aybar sık sık sloganlarla susturuldu.

Cezaevlerindeki savaşım fire vermeden sürerken Adalet Bakanı Mehmet Topaç, 18 Kasım tarihli demecinde direnişte olan cezaevinin 9, katılımın ise 1283 kişi olduğunu söyledi. Bunun yanında bazı cezaevilerinde tutuklu ve hükümlülerle cezaevi yönetimlerinin anlaştığını ve açlık grevinin bitirildiğini belirtti. Ama bu yalanı bir gün bile sürmedi. Burjuva basını bir gün sonra gerçeği yazmak zorunda kalarak bakanın yalanını ortaya çıkardı.

Adalet Bakanı Mehmet Topaç'ın söyledikleri yalandı ama söyledikleriyle hayata geçirmek için tutuklu ve hükümlülere her türlü baskıyı uyguladı.

Cezaevi yöneticileri, doktorlar, savcılar eliyle açlık grevindeki devrimcileri eylemlerinden vazgeçirmek için çok ter döktüler. Onlarla tek tek konuşarak devam ederlerse infazlarının yakılacağını, birçok olanaktan mahrum kalacaklarını anlattılar. Aralarına kama sokmak, biribirlerinden koparmak, morallerini yıkmak istediler. Ama devrimcilerin savaşımını kıramadıkları gibi bu oyunlar da tek tek ortaya çıkarıldı.

Sahte destekler

ANAP'lı 2 milletvekili, Kemal Birlik ve Nurettin Yılmaz da cezaevlerindeki direnişleri desteklediklerini (!) bildirdiler. 19 Kasım 1988 tarihli *Cumhuriyet* gazetesi ortada sanki gerçek bir destek varmış gibi bu iki milletvekilinin görüşlerine yer verdi.

ANAP'lı 2 milletvekili cezaevlerindeki yaşamın kötü olduğunu, devrimcilerin isteklerinde yüzde 50-60 haklı olduklarını ve bu isteklerin vakit geçirmeden yerine getirilmesi gerektiğini, Adalet Bakanı'nın cezaevlerinde yapılacak olan düzenlemeleri zamana bırakarak yavaş tavırlar içine girmesinin doğru olmadığını söylediler. Onlar gerçekte eylemi desteklemediler, Adalet Bakanı Topaç'ın meseleye inatçı yanaşmasından dolayı savaşın boyutlarının giderek gelişmesinden duydukları korkuyu, destek kılıfı altında dile getirdiler.

Liberal köşe yazarları da 1 Ağustos Genelgesi'nin sorumluluğunu Adalet Bakanı'na yükleyip burjuvaziyi temize çıkarmak için uğraşırken, Türk Hukuk Kurumu (THK) başkanı Prof. Dr. Muammer Aksoy, şanlı bir savaşıma girmiş olan devrimci tutuklu ve hükümlüler "adına"(!) bakana yalvardı:

"Sayın Adalet Bakanı... gerçekten şu ya da bu istenmeyen kuruluşun tahrikleri ürünü olsa bile, söz konusu bu istemleri kabul etmek insan onurunun da emrettiği her uygar çözümleri benimsemek olduğuna göre sizi hukuka, insan haklarına insafa ve insan yaşamına saygıya davet ediyorum..." (*Cumhuriyet*, 20 Kasım 1988)

İlhan Selçuk açlık grevine en geniş yer veren gazetenin *Cumhuriyet* olduğunu söyleyerek övünüyor. Gerçekten de en geniş yer veren gazete *Cumhuriyet* oldu. Öteki gazeteler 2-3 günde bir kere, o da iç sayfalarda küçük haber olarak verdiler. Ama bu ne anlama gelir ki? *Cumhuriyet* gazetesi açlık grevlerinin kısa zamanda halkla bütünleştiğini görüp bilinç bulandırmaya, savaşımın içini boşaltıp, bu ciddi savaşta burjuva devletin yara almamasına çalıştı.

Ancak bu devletin kurtulması güçtür. Cezaevlerindeki patlama fabrikaların da ayağa kalkacağının habercisidir. İşçi sınıfının öfkesi sabırla yoğunlaşıyor. Toplu savaşım bilinci en kıyıdaki insanı bile içine çekmeye başladı. Her tür ayaklanmanın, her kesimden başkaldırının birbirine bağlanması, merkezileşmesi gereksinimi kendini dayatıyor.

Şan olsun cezaevlerinde onurla savaşımı yükseltenlere.

Mehmet Erenler

TBKP'li sosyal demokratlar faşizmin olmadığını ilan ettiler!

Uçtu, uçtu faşizm uçtu

Faşizm geldikten 3 yıl sonra birden faşizmin olduğunu öğrendik, faşizmin geldiğini söylemelerinden 5 yıl sonra da faşizmin gittiğini öğrendik.

Gülen Erdilek

Yeni sosyal demokratlar, *Yeni Açılım* adlı dergileriyle, her sayılarında kelimenin tam anlamıyla açılıyorlar. Kıvırtmalarla, çarpıtmalarla dolu olan yazılarının içinde, gerçekten de bir sürü yeni açılım görmek mümkün. Böyle yeni açılımlı yazılardan biri de, Ekim sayısında yayınlanan *Şefik Çalık* imzalı, "Birlik, Yasallık, Demokrasi" başlıklı yazı.

Bir yaz günü geldi ve hiç yaşanmamış gibi bir güz günü gitti!

Çalık, Mısır piramitlerini andıran birlik anlayışını sunmadan önce, günümüzde politik mücadelenin rejimin karakteri üzerinde yoğunlaştığını söylüyor ve birden "Türkiye'de klasik anlamda faşizmden söz edilemez" sözleri dökülüyor:

"Türkiye'de bugün klasik anlamda faşist rejimden söz edilemez. Ama aynı şekilde, demokratik bir rejim de söz konusu değildir. 1983'ten bu yana demokrasi güçlerinin çabalarının ve halkın artan hoşnutsuzluğunun neden olduğu kimi olumlu gelişmeler vardır. Ama bunlar demokrasi açısından çok yetersiz kalmaktadır. Hükümet tutarlı bir demokratikleşmeden çok, otoriter rejimi kimi ödünlerle korumaktan yanadır."

Adamlarda öyle bir ağız var ki, sanki o konuda iki gün öncesine kadar değişik şeyler söyleyen onlar değilmiş gibi, onlar sanki hep aynı konumu savunagelmişler gibi, yeni açılımlarını satır aralarında söyleyiveriyorlar. Bir kere, yazı, ne Merkez Komitesi, ne Genel Sekreter, ne Genel Başkan, ne de "etkili ve yetkili" birinin adına yazılmış olduğunu belirten bir imza ile yayınlanıyor. Sıradan bir yazı!

İkincisi ne oldu da bu değişikliği yaptılar? Yıl 1983'te bir Temmuz sabahı, genişletilmiş bir PB toplantısı olduğunu söyleyerek cuntayı faşist ilan etmişlerdi. Tam faşizmin çözülme döneminde bu icatta bulundular. Şimdi ise, artık böyle tiyatrolara bile ihtiyaç duymuyorlar. 1988'nin Ekim ayında yayınlanan dergilerinde faşist rejim olmadığını bir yazı arasında ilan ediveriyorlar Otoriter bir rejimden bahsediyorlar.

Üstelik üçüncüsü, 1988 Ekimi'nde faşizm yok derken, 1983'te geldi dediklerini de yalayıp, 1983'ten bu yana bazı olumlu gelişmeler oldu diyorlar. Yani 1983'ten bu yana süren bir çözülmeden söz ediyorlar.

"Herşey vatan için"

1983'te faşizmi ilan ettiklerinde Yağcı, bunu iki ana etkene bağlayarak açıklamıştı. Birini, cuntanın ABD'ye tümden teslim olması, ötekisini de içerde burjuva muhalefetle cuntanın çelişkilerinin keskinleşmesi diye koymuştu. Şimdi ne oldu sorusuna yazıdan bir yanıt çıkmıyor. Faşizm geldikten 3 yıl sonra birden faşizmin olduğunu öğrendik, faşizmin geldiğini söylemelerinden 5 yıl sonra da faşizmin gittiğini öğrendik. Bilimsel hiçbir açıklaması olmayan bu saptamaları, Yürükoğlu yoldaşımızın deyimiyle, ideolojinin siyasete kurban edilmesinin iğrenç bir örneğinden başka birşey değildir.

Neden Faşist Diyemiyorlar kitabında Emine Engin yoldaşımız şunları yazmıştı:

"Cuntanın faşist olup olmaması, açıktır ki, menşevik resmilerin cuntaya faşist deyip dememesini belirleyecek 'son' etkendir. '*Çeşitli nedenlerle*' cuntaya faşist denmemesine karar vermişlerdir." (s.67)

Faşist değerlendirmesi yaptıklarında da, Emine yoldaşımız *İşçinin Sesi*'nin 240.sayısında yine 'çeşitli nedenlerle' faşist demeye karar verdiklerini yazmıştı. Şimdi de 'çeşitli nedenlerle' faşist bir rejim yoktur demeye karar verdiler.

Bu nedenler arasında kuşkusuz şu da var: Sınıf çelişkisi gittikçe kıran kırana bir mücadeleye dönüşüyor. Burjuvazinin devrimi boğma ihtiyacı giderek artıyor. Dolayısıyla TBKP'nin hain rolü de giderek artıyor. Yaptıkları pazarlıklar sonucu her gün kendilerini "vatansever" insanlar olarak kanıtlamak durumundalar. Faşist bir vatanda bu zor olduğu için, faşizm değerlendirmesi sessiz sakin bir şekilde kaldırıldı. Bu, şimdi ele alacağımız nedenden hiç de kopuk değildir.

Esas neden SBKP'nin tutumudur

Ha faşist demişsin, ha dememişsin bunlar için doğruluk açısından hiç önemli değil. Yarın bir bakarsınız, "durum öyle icabettirmiştir"(!), faşizm geldi derler. "İcabetme" ölçütlerinin başında ise SBKP'nin dediği gelir.

Yürükoğlu yoldaşımız, bunların faşizm konusunda yaptıkları ikinci manevranın nedenlerini koyduktan sonra şöyle demişti:

"Bütün bunlar nedenlerdir. Ancak hiçbiri yeterli neden değildir. Bir bölüğü yan üründür, faşist dedikten sonra elde edilecek, cebe atılacak küçük yararlardır. Bir bölüğü doğrudan hedeflenmiş amaçlardır. Fakat bunların hiçbirisi, tek başına ya da birlikte, cuntaya faşist dedirtmeye yetecek neden değildir. Bir tek ana nedeni vardır. SBKP artık bu cuntaya faşist denmesini istemiştir.

"Sovyetler Birliği'nin nasıl bir yorumdan kalkarak cuntaya faşist denmesini istediğini bilemeyiz. ... Ne olduysa ayıya dayı demek zorunluluğu ortadan kalktı. Bunlar dışında hiçbir neden bir sınır komşusuna faşist dedirtemezdi. Tarihin tüm deneyleri bunu gösteriyor." (*İşçinin Sesi*, sayı:240, 15 Ağustos 1983)

Açıktır ki, bugün sosyalizmin katili Gorbaçof'un önderliğindeki Sovyetler Birliği, eski faşizm değerlendirmesinin geri alınmasını istemiştir. Gorbaçof, emperyalizmle bir bütün olarak "sıcak" ilişkiler içindeyken, taktik olarak söylenmiş olsa da faşist tanımının durması doğru olmazdı. Yağcılar gittikçe çelişkileri kızgınlaşan, dolayısıyla Sovyetler Birliği'ne "tehdit" olma şansı giderek artan Türkiye için, ellerinden geleni yapıyor, devrime gidişi durdurmak için çalışıyorlar.

Günü doğru kavramak

Sınıf mücadelesi ne zaman ileri atılsa, TBKP'liler de bunu bir adım geriye almak için atılıyorlar. Yaşamın eskittiği sorunları ortaya atıyorlar.

Faşizm geldiğinde, bunu saptamak, ne yapacağımızı saptamak açısından önemliydi. Mücadeleyi örgütlemek açısından önemliydi. O zamanki adıyla menşevikler, halkın mücadelesini geriye çekmek için, bunu söylemediler.

Faşizm çözülmeye, erimeye başladı, eylemlerde, tepkilerde gözle görülür artışlar olmaya başladı, bunlar, bu sefer bunu geriye almak için rejimin faşist olduğunu ilan ettiler. "Aman ne oluyorsunuz, faşizm var, fazla hareket etmeyin, şimdi başınıza binerler" mesajını vermeye başladılar.

Devrimci durumun pencereden baktığı, yığınların bilincinde devrim alternatifinin yükselmeye başladığı günümüzde ise, bunlar faşizmin yokolduğunu, otoriter rejimin varlığını keşfettiler! Tartışmanın bu nokta üzerinde odaklaştığını söylüyorlar.

Öyle değil. Halkımız bu tartışmayı gerilerde bıraktı, şimdi bu adamların nasıl devrileceğinin tartışmasını yapıyor.

Bugün Türkiye'de faşizmin olmadığı konusu da artık eskidi. Partimiz, *Faşizmin Çözülüşü* kitabıyla faşizm konusuna açıklık getirdiği zaman, devrimci harekette derin tartışmalar başlamıştı. *Faşizmin Çözülüşü* kitabı Türkiye'de istek üzerine binlerce dağıtıldı. Uzun süre devrimci hareket çözülüş kavramını hazmedemedi. Hâlâ da tam hazmetmiş değil. Ama artık yaşam, faşizmin çözülmüş olduğunu o kadar çıplak bir şekilde gösteriyor ki, kimse bunun aksinin üzerine gidemiyor.

Bugün gün, devrimi zafere götürmek için sokaklara akmaya hazırlık günüdür. Bu beyler bu kez bunu engeleyemeyecekler.

Sosyal-emperyalistliğe açık kanıt

Bu yazıyla yeni sosyal demokratlar, yalnızca yukarıda söylediklerimizi yapmakla da kalmıyorlar. Yazının sahibi Çalık şöyle diyor:

"Ekonomideki genel istikrarsızlık büyümüştür. Ekonomideki bu dev sorunlar ancak çok geniş güçlerin işbirliği ile aşılabilir. Bu ise ancak demokratik bir ortamda sağlanabilir."

"(...)

"... Çözüm yolları bizce en geniş güçlerin politik işbirliğinden çıkabilir. Ya kaos, ya demokratik bir mutabakat, ekonomide başka alternatif görülmüyor."

Yazarın kullandığı kelimelere dikkat etmek gerekir. "Kaos" dediği, devrimci durumdur, "demokratik mutakabat" dediği barışçıl dönemini yaşayan burjuva demokrasisidir. Burjuvazinin hangi yayınını açıp baksan gelmekte olan kaostan ürküntü var. Özellikle sosyal demokratlar bu korkuyu sık sık dile getirmekte, burjuvaziye yol göstermektedirler. Bunlar da aynısını yapıyorlar.

Rejimi kurtarmaya yönelik, "demokratik mutabakat"ın gerekliliğinin açık kanıtı da neymiş, biliyor musunuz? Aynen aktaralım:

"Ekonominin sorunlarının çözümü için çok geniş güçlerin demokratik işbirliği ve mutabakatının zorunlu olduğunun en açık kanıtı dış borç sorunudur."

Bu yazdıkları sosyal-emperyalistliklerine açık kanıttan başka birşey değildir. İşçileri, emekçileri, burjuvazinin alacaklı rakiplerine karşı saf tutturmaya çalışıyorlar!

Halkın bilincini bulandırmak için şimdi legale hazırlanan bu sosyal-emperyalistler, bu sefer hüsrana uğrayacaklardır. Attıkları taşlar sert kayaya çarpıyor, TKP her geçen gün güçleniyor.

Haydi, içimizdeki ve dışımızdaki düşmanları ezmeye!

Demokratik birlik, ayrık otlarından ayrışmayı gerektiriyor

Mali sermayenin Truva atları v m slek odaları

Meslek odalarını gerçekten ilerici bir konuma kavuşturmak ve edilgen uygulamalarla saf dışı bırakılan geniş tabanı da aktif savaşıma katmak için, yalnızca SHP'nin sol liberal sosyal demokrat çizgisiyle değil, TBKP'nin, ondan daha sinsi olan yeni sosyal demokrat çizgisiyle de ayrışmak ve savaşmak gereklidir.

Ali Babaishak

12 Eylül öncesinde emperyalizme, faşizme ve tekellere karşı savaşımda düşünce ve eylem üreten, her türlü gericiliğe karşı tavır alan meslek odaları şimdi bu durumun çok gerisindedirler. Koşullar farklı ama bugünkü koşullarda yapabileceklerini de yapmıyorlar. Bazılarında bir hareketlilik başladıysa da bazıları hepten silindi. Bu çöküşe bir başka yazıda daha ayrıntılı değinmek gerek. Bu yazıda biz yalnızca bazı yönlere değineceğiz.

Meslek odalarının bu durumunu açıklayan nedenlerin bazılarını bir solukta şöyle sayabiliriz:

Birincisi, faşist darbeye doğru yükselen kara terör dalgası meslek odalarının yığınsal tabanını boşaltırken, yöneticilerine ve sözcülerine karşı fiziksel saldırı biçimini aldı. Meslek odaları yöneticileri katledildiler, yurt dışına çıkmak zorunda bırakıldılar ve bugün bile bitmeyen yargılamalar, cezaevleri serüvenleri yaşadılar, yaşıyorlar.

İkincisi, meslek odalarının işlevsizleştirilmesi, silahsızlandırılması amacıyla 12 Eylül döneminde yasalar değiştirildi.

Beş generalden oluşan Milli Güvenlik Kurulu, mali sermayenin parlamentosu sıfatıyla, meslek odalarına ait özel yasaları birçok kez değiştirdi. Kuruluş yasalarında "kamu kurumu" taşımalarına karşın meslek odalarını idarenin ve dernekler yasası aracılığıyla polisin denetimine aldı. Subayların meslek odalarına üye olmasını yasakladı. Kamu kurumlarında çalışan meslek guruplarının meslek odalarına üye olma zorunluluğunu kaldırdı.

Burjuvazi, 12 Eylül öncesinde meslek odaları içinde de işçi sınıfıyla bağlı olarak gelişen komünist ve devrimci-demokrat öbekleri şiddetle cezalandırdı. Gerici yasalarla ve anayasayla meslek odalarına içinden çıkılamaz, eylem yapılamaz bir "deli gömleği" giydirmeye çalıştı.

Üçüncüsü, burjuvazinin, mali sermayenin ideolojik saldırısıdır. Günümüzde bu saldırının meslek odaları içinde bazı köprü başlarını tutmuş olmasıdır. 12 Eylül öncesinden başlayarak kesintisiz bir biçimde günümüzden yarına uzanan bu ideolojik saldırganlığın hedefi açıktır: Meslek odalarının kitle tabanındaki derin hoşnutsuzluğun protesto ve direniş ruhunun, eylem ve deney birikiminin devrimci işçi hareketiyle aynı kanalda birleşmesini engellemek, bu birikimin kapitalizmin ve emperyalizmin değirmenlerine akmasını sağlamak.

Mali sermayenin ideolojik saldırısı ve Truva atları

Yaşadığımız süreç, bu sonuncu olguya daha yakından bakmamızı gerektiriyor. İdeolojik saldırının meslek odaları içinde ele geçirdiği köprü başları nelerdir? Hangi siyasal akımlar tarafından temsil edilmektedir?

Bu sorunun yanıtını vermek, komünistler için zor değil: Sosyal demokratlaşmış sözde "komünistler" ve burjuva liberal mevzilerde duran sosyal demokratlar bu operasyonun Truva atları oldular. Öznel niyetleri ne olursa olsun, mali sermayenin koruması altındaki TB"K"P ve iktidar almaşığı SHP, militan Marksizmin kadrolarına saldırmayı yalnızca meslek odalarıyla sınırlı tutmamakta, likidatörlüklerini tüm yığın örgütlerinde, akademik, sanatsal ve kültürel kuruluşlarda da yürütmektedirler.

SHP'nin burjuva liberalleri ve TBKP'nin yeni sosyal demokratları meslek odalarında neler yapıyorlar?

Bir kez bunlar katılımcılık, barış, demokrasi, düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne, kitlelerin duyduğu derin özlemi sömürüyorlar. Onları bu konularda hep yanıltıyorlar. Örneğin emperyalizm koşullarında barışın geçici bir ateşkes döneminden ibaret olduğu yolundaki Leninist doğruya karşı çıkıyorlar. Bir yığın laf cambazlığıyla emperyalizmin kendi isteğiyle silahsızlanabileceği, sömürüden vazgeçebileceği, erki bırakabileceği umudunu uyandırıyorlar.

Meslek odalarının liberal ve sosyal demokrat ruhla dolu olarak bu yeni yönetici kadroları, demokrat olmak görünümü altında, yığınları edilgenliğe, uzlaşmaya ve demokrasi dilenciliğine itiyorlar, sağcı ve gerici partilerle, siyaset adamlarıyla, bunlara karşı güvensizlik ve nefret duygularıyla dolu yığınları işbirliğine çağırıyorlar.

Devrimci Marksizme ilişkin küçük burjuva anti-komünist önyargıların ve koşullanmaların, meslek odalarının kitle tabanında yaygınlaşmasına olanak veren, örneğin, komünistleri "bunlar komünisttir" diye parmakla gösteren, liberal bir siyaset izliyorlar. Burjuva partileriyle, devletin temsilcileriyle alt-üst ilişkileri temelinde bağlar kuruyorlar, devlet tarafından tanınmak ve saygınlık görmek istiyorlar.

Meslek odalarını, akademik, bilimsel ve teknik düzeylerde kamu yararına çalışma adına devletin danışman kurumları düzeyine indiriyorlar. Mali sermayeyle bütünleşmiş üniversitelerin, akademik kurumların da katılımıyla, meslek sahibi bilim adamını, aydını, burjuvazinin bağlaşığı konumuna itiyorlar.

Meslek odalarına geneliyle böyle zarar veren bu iki Truva atı arasından TBKP, sinsi liberalliği, "komünist" kılıfı nedeniyle daha da özel bir işlev görüyor.

TBKP'liler, dün faşizm çözülürken ve burjuva kamp dipten gelen galgayla paramparça olurken işçilere, emekçilere "sol" burjuva partiye sızmayı önerdiler. Faşizmi çözen yığınların arasına dalmayıp, parçalanan ve çözülen burjuva blokun içine sızdılar. İşçileri ve emekçileri de bu sızmayla suç ortaklığına çağırdılar.

Şimdi TBKP bunun da ötesine geçti, tüm işçi ve emekçilerin gözleri önünde, yalnızca devrim yapmayacağını söylemekle kalmıyor, devrimin olanaksızlığını da propaganda ediyor. Artık TBKP, mali sermayenin sosyal ve siyasal programının bütünleyici bir parçası konumuna düşüyor: Avrupa Topluluğu'na girmeyi, NATO'da kalmayı hedef konumuna getiriyor. Öyle ki, bugün TB"K"P, eylem ve bağlaşıklık düzeyinde kimi sol sosyal demokratlardan daha sağda kalmaktadır. TBKP'nin bağlaşıklık ve uzlaşma anlayışı, aşama aşama tüm sağcı ve gerici partileri kapsamaktadır. Dinsel ve kapitalist gericiliğin temsilcisi partilerle — eğer kabul ederlerse — flörte hazır olduğunu söylüyor. Onlarda ilerici-demokrat nitelikler bulunabileceğini açıkça belirtiyor.

Böyle bir çizgiden ancak burjuvaziye bir hayır çıkar. TBKP'liler işçiden, emekten yana herşeye olduğu gibi, meslek odalarına da ciddi zarar veriyorlar.

Meslek odalarını gerçekten ilerici bir konuma kavuşturmak ve edilgen uygulamalarla saf dışı bırakılan geniş tabanı da aktif savaşıma katmak için, yalnızca SHP'nin sol liberal sosyal demokrat çizgisiyle değil, TBKP'nin, ondan daha sinsi olan yeni sosyal demokrat çizgisiyle de ayrışmak ve savaşmak gereklidir. Demokratik birlik, ayrık otlarından kurtulmayı gerektirmektedir

Gıda-İş içinde demokratik muhalefet hızla gelişiyor

Faydacılık fayda etmiyor

Komünistler, hem muhalefetin doğru temelde örgütlenmesi, hem faydacıların harekete zarar vermemesi için gerekli çabayı ve çalışmayı gösteriyorlar.

Gıda-İş içinde yaygın bir demokratik muhalefet var ama ne yazık ki bu, geçmişteki hastalıkları aynen taşıyor. Bu muhalefeti oluşturanlar, hem kendi aralarında asgari müşterekte birleşemiyorlar (çünkü olaya sadece kendi tekkeleri için faydacılık açısından yaklaşıyorlar), hem de sekter tutumlarıyla, işçi sınıfına yaklaşımlarıyla tabandan kopuk bir önderlik altında yürüyorlar. Kafalarının arkasında kendilerinden başka demokrat, kendilerinden başka devrimci yok. Bu nedenle, örneğin fabrikalarda devrimci muhalefet komiteleri kurulması kararı alınmıyor.

Komite kuruldu, üst komite seçildi diyelim. Hemen arkasından bunlar, öyle bir davranış, kulis, hile, desise örnekleri gösteriyorlar ki, kendi önerileriyle seçimle gelmiş komite ve üst komiteyi çalışamaz duruma sokuyorlar. Kaba ve basit metotlarla esnaflık yapıyorlar. Örneğin 26 kişilik toplantıyı (ki baştan beri 1 kişi artmış değil) yüzlerce kişi gelecek diye lanse ediyorlar. Hakkında dedikodu yaparak, hemşerilik ve yandan ilişkileri kullanarak üst komitelere seçilenleri etkisizleştirecek, kendi düzenledikleri toplantıya yönetimin 2 adamını da davet ederek kendi gündemlerini tartışılamaz duruma sokacak kadar tutarsız davranışları var.

Marmara Bölgesi Merkez Şube'de 17 işyeri var. Likör, bira, çay ve kent en önemli delegasyonu çıkaran dört yer. Fakat buralarda fabrikalar tamamen muhalefet safına çekilmeden (ki bu hemen hemen başarılmak üzere), açık listeler çıkarıp seçime gitmek, o işçilerin derhal işten atılmasına neden olmak demektir. Bunun örneği geçen seçimde görüldü. (Mayadağ'da 6 kişinin iş hakkı feshedildi.) Bu nedenle listeleri delerek genel merkezi şaşkınlığa uğratmalıyız. Yönetim her türlü ahlaksız yöntemi uygulamaktan çekinmemektedir. Aynı yöntemleri uygulayalım demiyorum ama buna karşı uyanık olmak gerekir.

Teşkilatlandırma sekreteri, genel merkezin zayıf noktasıdır. Genel merkez yönetiminin isteğine rağmen yönetime geldi ve onlarla çelişkisi şimdi de devam ediyor. Muhalefette başı çekmeye çalışanlar bu durumu da iyi değerlendiremiyorlar. Onunla yanlış ilişkiye giriyorlar. En ufak zorlanmada ona-buna "faşist" diyerek işin içinden sıyrılıyorlar. Doğal olarak gelişen harekete zarar verip geciktiriyorlar.

Tüm bunlara rağmen Gıda-İş içinde demokratik muhalefet hızla gelişiyor. Komünistler, hem muhalefetin doğru temelde örgütlenmesi, hem faydacıların harekete zarar vermemesi için gerekli çabayı ve çalışmayı gösteriyorlar.

Komünist selamlarımla,

Mustafa Yapıcı, İstanbul

Cezaevi eylemleri SHP'nin gerçek yüzünü iyice açığa çıkardı

Eyleml r yükseldikç SHP'nin sol maskesi düşüyor

Sosyal demokrasiden destek dilenciliğine çıkan solcular, bu tutumun cezaevlerinde ödünsüz, onurlu bir savaşım veren tutuklu ve hükümlülerin direnişine destek falan sağlamadığını, tam tersine onu onur kırıcı bir biçimde zedelediğini de bir türlü anlamıyorlar.

Ozan Öncü

Bazı SHP il binalarının, ölüm orucundaki tutuklu ve hükümlü yakınlarının işgali altında, bazı SHP il binalarının ise gönüllü olarak açlık grevi yapanlara açılmış olması üzerine, SHP İstanbul milletvekili Ali Topuz'un "SHP binaları yabancı güçlerin işgali altındadır" demesi SHP'yi karıştırdı. Küçük kurultay'ın toplanmasına bir hafta kala yapılan bu açıklama, yalnızca Ali Topuz'un görüşü değildi. SHP Genel Merkezi de, tüm örgütlerine "açlık grevlerini desteklememe" çağrısında bulundu. İnönü şöyle dedi:

"Örgüt binalarımızda Genel Merkez'in talimatı dışında eylem yapılamaz. Böyle eylemlere hangi nedenlerle olursa olsun izin verenler sorumludur. Genel Merkez olarak açlık grevlerini desteklemiyoruz. Demokratik düzeni tahrip eden şiddet hareketlerini destekleyerek demokrasiyi yerleştiremeyiz. Bu ailelere, çocuklarına hayatlarını tehlikeye atmalarını destekleyerek yardımcı olamayız." (*Milliyet*, 26 Kasım 1988)

Açlık grevi pasif bir direniştir. Ama Türkiye koşullarında, savaşımın aldığı boyut, açlık grevini son derece militanlaştırmış, neredeyse şiddet eylemi niteliğine dönüştürmüştür. Ama bu, şiddet eylemi de olsa haklı ve demokratik bir şiddet eylemidir. İnönü demokratik düzen derken burjuva düzeni kastediyor, devrimci eyleme karşı burjuva düzeni koruyacaklarını açıkca söylemiş oluyor.

Biz SHP'nin devrimci olmadığını, olamayacağını, onun bir burjuva partisi olduğunu çok iyi biliyoruz. Bu yüzdendir ki, sosyal demokrasinin yığınların arasına sokulmaması için uğraşıyor, onu yığınlar içinde gerçek yüzüyle çırılçıplak bırakmak için inatla çalışıyoruz. Ancak yığınlar en iyi kendi deneyimlerinden öğreniyorlar, öğrendikleri zaman da komünistlerin haklılığını görüyorlar.

Burjuva partinin burjuva polisle işbirliği

SHP Genel Merkezi'nin talimatı üzerine yerel örgütler il binalarının kapılarını açlık grevcilerine kapattılar, onları polis zoruyla dışarı attırıp, gözaltına aldırdılar.

Konya'da 13'ü kadın 14 kişi, Edirne'de 43 öğrenci ilk planda polis çağrılarak SHP il binalarından çıkartılıp gözaltına alınmışlardır.

Gaziantep il binasında açlık grevindeki 5'i kadın 9 kişiyi yöneticiler, "polis çağırırız" diyerek binadan dışarı attılar.

İzmir'de çoğunluğu Ege ve 9 Eylül üniversitelerine bağlı fakültelerde okuyan ve cezaevlerindeki açlık grevlerini desteklemek üzere açlık grevine giden 200 kişilik bir öğrenci gurubu SHP il binasına gitti. SHP'li yöneticiler il binasında açlık grevine izin vermedikleri gibi hukuksal yardım yapmayı da reddettiler.

Bunlar, Ali Topuz'un "SHP il, ilçe binaları solcuların işgalindedir" dediği sırada ve küçük kurultaya bir hafta kala olan olaylardı. Bir yandan SHP merkezi Ali Topuz'un söylediklerinin doğru olmadığını anlatmaya çalışırken, öte yandan da açlık grevine karşı olduğunu söyleyerek, il binalarında açlık grevine girmiş olanları polis zoruyla çıkarttırdı, gözaltına aldırttı. Büyük kurultaya ve martta yapılacak olan yerel seçimlere hazırlık niteliğinde olması gereken küçük kurultayın en önemli gündem maddesini de Ali Topuz oluşturdu.

Sosyal demokrasinin solunu temsil ettiklerini söyleyen milletvekilleri Ali Topuz'un açıklaması karşısında küplere bindiler. Küçük kurultayda hesaplaşmak için partinin sol temsilcileri, sağ temsilcileri ve merkez temsilcileri hazırlıklara girdiler. Ama solun da sağın da özenerek davrandığı nokta lidere, İnönü'ye eleştiri getirmemek oldu. Polis zoruyla il binalarını açlık grevcilerinden temizletten, "açlık grevlerini desteklemiyoruz" diyerek Topuz'un isteklerine yanıt veren İnönü'ye ses çıkaran olmadı. SHP'nin solunun da ne kadar sol olduğu böylece ortaya çıkmış oldu.

Kurultay boyunca Ali Topuz'un sözleri il başkanlarının büyük bir bölümü tarafından eleştirildi. İstifa etmesi, görevden alınması istendi. Ali Topuz ise sonuna kadar direniyor gözüktü. İnönü iki ayda bir toplanması gereken parti meclisi toplantısını da tam kurultaya rastlattı.

Parti meclisi toplantısında da tek konu Ali Topuz'du. Genel Sekreter Yardımcısı Ali Topuz'u tüzüğün 29. maddesine göre MYK üyeliğinden düşürmek için sol kanat milletvekilleri tarafından güvensizlik önergesi hazırlanmıştı. Önergenin altında Ahmet İsvan, Kemal Anadol da olmak üzere 8 kişinin imzası yer alıyordu. Baykal'ın uzun uğraşları sonunda bu 8 kişi önergeyi geri çektiler.

Sorunun çözümü MYK'ya bırakılmıştır ki, daha önce "beni ikna edemediniz, hepiniz karşımda olsanız bile istifa etmeyeceğim" diyen Topuz istifa ettiğini duyurdu.

Topuz operasyonları

Topuz istifa gerekçesini şöyle açıkladı:

"Benim ortaya koyduğum iddialar bu sorunların çözümü ile ilgili. Çözüm süreci başladığına göre iddiaların sahibi bir kişi olarak çözümü kararlaştıracak kurulun içinde bulunmamayı uygun buldum. Ben sorunu gündeme getirdim. Yetkili organların önüne koymuş oldum. Yetkili organların bu konuda duyarlı bir tavır içinde olduğunu gördüm." (*Cumhuriyet*, 29 Kasım 1988)

İnönü, Topuz'un yapmış olduğu açıklamaların elinde olmadan yanlış izlenimler yarattığını, iktidara yaklaşan sosyal demokrat partinin ilerdeki çalışmalarında bu yanlış izlenimlerin ortaya çıkabileceği endişesini taşıdığını düşünerek istifa ettiğini açıkladı. Ve Ali Topuz'a "minnettar olduklarını" söyleyerek şöyle dedi:

"Bu hareketinin yüksek bir görev bilincinden kaynakladığını, örnek olacak bir özveri anlayışından kaynakladığını biliyoruz." (*agy*)

SHP Genel Merkezi'nin Ali Topuz'dan farklı düşünmediği, SHP içine sızmış olan solcuları temizlemek için Topuz'la en azından işbirliği içinde olduğu çok açık bir gerçektir. SHP Genel Merkezi 30 Kasım tarihinde örgütte operasyonlara başladığı zaman, bu işbirliğini dile getirdi.

Topuz'u şimdilik kenara çeken merkez, ilk planda İstanbul, Bursa, Malatya, Siirt, Erzurum, İçel, Diyarbakır il yönetimlerini görevden aldı. Fazla tepki toplamamak için öteki 13 ilde yönetim değişikliği şimdilik ertelendi. Bu yönetimler de yakından izlenecekler.

Tüm illerde üye kayıt işlerini bilgisayar denetiminde toplayacağını açıklayan SHP Genel Merkezi, tüm bu kararları sol kanatta yer alan, Cevdet Selvi, Ethem Cankurtaran, Cumhur Keskin'in de bulunduğu MYK'da oybirliği ile geçirdi. Bazı sol kanat milletvekilleri, "bunun bir darbe olduğunu", "kimsenin yanında bırakmayacaklarını", "hesap soracaklarını" söylediler.

SHP'liler, son dönemlerde sık sık iktidara çok yaklaştıklarını, hele bu operasyonlardan sonra ilk gelen seçimlerde iktidar olacaklarını dile getirdiler. Ancak Evren'in bile soldan konuşma ihtiyacını hissettiği bir Türkiye'de SHP sağdan konuşmayı yeğliyorsa o bilinçli olarak iktidardan kaçıyor demektir. Zaten bugüne kadar pek iktidar heveslisi gözükmüyorlardı.

Son operasyonların da, iktidara gelmekten çok sermayeye yaranmakla bağı olsa gerek. Koru Motel'de işadamları SHP'yi sıkıştırdılar. Koru Motel'de işadamlarıyla yapılan sınav toplantısından sonra SHP kendi içindeki solculara kendisinin ne olup ne olmadığını bir kez daha anlatma gereği duydu. Açlık grevlerine karşı olduğunu duyurarak bir dizi operasyonlara başladı.

Bu tutumuyla SHP yüzde 35'in üstüne çıkar mı çıkamaz mı, iktidar olur mu olamaz mı, SHP'nin kendi bileceği iştir. Bizim açımızdan önemli olan SHP'nin yakasına yapışıp, hep onun içinde iş kotarmaya çalışan solcuların yaptığıdır. Bazı solcular, yığınları ille de sosyal demokratların şemsiyesi altına sokmaya çalışıyorlar.

Katranı kaynatırsın olur mu şeker?

1980 öncesinde de aynı sızma taktiği ile hareket eden solcularımız CHP kanatları altında iş pişirelim derken CHP'nin faşist darbeye yolu hazırlamasına yardım etmişlerdi. CHP'yi ilerletme, ona adım attırma, demokrasi savaşımında(!) aktifleştirme adına kendi devrimciliklerini sosyal demokrasiye teslim etmişlerdi. İlkesiz siyasetin kurbanı yalnızca kendileri olmamış, 1980 faşist darbesi koca bir toplumu kurban almıştı.

Köprülerin altından çok sular geçti. Ama bazı solcular sosyal demokrat partinin bir burjuva partisi olduğunu bir türlü öğrenemediler. Bunu öğrenemediği gibi, sızmacı taktiklerle hareket etmenin, başka bir yüzle halkın karşısına çıkmanın, kendi gerçek düşüncesini gizlemenin Marksizm-Leninizm ile bir ilgisi olmadığını da öğrenemediler.

SHP bugüne kadar her somut durumda bir burjuva partisi olduğunu bağıra bağıra söylemiştir. Bırakalım programını bir yana, bırakalım liderlerinin düşünce ve eylemlerini bir yana, her öğrenci hareketinde, her direniş, protesto, grev durumunda SHP direk rejimin koruyucu meleği içgüdüsü ile hareket etmiştir. Her eylemde yığın hareketliliğinden ölesiye korktuğunu dile getirmiştir. Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin girmiş olduğu grev savaşımında da aynısını yaptı.

Katranı kaynatırsın olur mu şeker? Hâlâ sosyal demokrasiyi kaynatarak devrimcileştirmeye çalışmanın hiçbir alemi yok. Bugüne kadar böyle bir çalışma içine giren küçük burjuva solcuların yaptığı artık utanç verici bir duruma geldi. SHP bunları kapıdan kovuyor, onlar pencereden giriyorlar.

22 Kasım 1988'de açlık grevlerini destekleyen 15 kişilik bir gurup Ankara SHP il binasına kaşarlanmış sağ sosyal demokrat Deniz Baykal'la görüşmeye geldi. Deniz Baykal görüşme yapmak istemedi. "Cezaevlerindeki durumu biliyoruz" diyerek görüşme isteklerini reddetti. Ama gurup Baykal'la konuşabilmek için yırtındı. Adam kaçıyor, bunlar yakalamaya çalışıyorlar. Asansörü durduruyorlar. Koruma polisleri araya giriyor.

Sosyal demokrasiden destek dilenciliğine çıkan solcular, bu tutumun cezaevlerinde ödünsüz, onurlu bir savaşım veren tutuklu ve hükümlülerin direnişine destek falan sağlamadığını, tam tersine onu onur kırıcı bir biçimde zedelediğini de bir türlü anlamıyorlar.

Bu tutumu sürdürürlerse, bir süre sonra solcu olmaktan çıkıp, uyuz birer sosyal demokrat olacaklar. Böylece sızmacılığın sonu erimeyle son bulacak.

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:366, 5 Aralık 1988

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

Aşağıdaki yazı 1915 Mayıs ayının ikinci yarısıyla Haziran ayının ilk yarısı arasında yazılmış ve Eylül 1915'te Kommunist dergisinin 1-2 sayılarında N.Lenin imzasıyla yayınlanmıştır. Kaynak, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, cilt.21, s.205-259'dur.

İkinci Ent rnasyonal'in Ç"küşü

İkinci Enternasyonal'in Çöküşü yazısını aynen çevirip, dizi olarak basıyoruz, çünkü bu yazı, çeşitli açılardan güncel önem taşımaktadır. Bir kez, yazı, bugünkü dünya komünist hareketinin çöküşünü iyi anlamamız için çok yararlıdır. İkincisi, yazının içinde devrimci durum kavramı geçmektedir. Türkiye'de buna yakında yine ihtiyacımız olacak. Üçüncüsü, yazıda illegal örgütlenmenin önemine ilişkin güzel bilgiler vardır. Dördüncüsü, geçtiğimiz sayılarda verdiğimiz "TKP'de Kavganın Tarihçesi"ni daha iyi anlamak açısından da bu yazı çok öğreticidir. II. Enternasyonal partileri nasıl Basel Manifestosu'ndan dön geri ettilerse, TKP'deki menşevikler de 1977 Konferansı kararlarına yüz çevirdiler. Beşincisi, yazı oportünizmin olgunlaşmasını, sosyal-şövenizme dönüşmesini çok güzel vererek, bugünkü TBKP'nin nasıl türediğini anlamamıza da yardım edecektir.

Enternasyonal'in çöküşü, bazen konunun yalnızca biçimsel yönü, yani savaş halindeki ülkelerin sosyalist partileri arasında enternasyonal bağlantının kesintiye uğraması, enternasyonal konferans toplamanın ya da Enternasyonal Sosyalist Büro'nun toplanmasının olanaksızlığı vb. anlamına alınıyor. Herhangi bir tarafta savaşa girmemiş küçük ülkelerde bir takım sosyalistler, hatta bu ülkelerdeki resmi partilerin belki de çoğunluğu ve oportünistlerle destekçileri bu görüşü savunuyorlar. Rus basınında bu konum Bund'un *Enformasyon Bülteni*'nin 8. sayısında Bay V.Kosovski tarafından saygıya değer bir açık sözlülükle savunulmuştur ve yayın editörleri de yazarın görüşüne katılmadıklarına dair en ufak birşey söylememişlerdir. Ümit edelim ki Bay Kosovski'nin savaş kredilerine evet oyu veren Alman Sosyal-Demokratlara hak vermeye kadar giden ulusçuluk savunusu, artık Bund'un burjuva-ulusçu niteliğini epey işçinin kavramasına yardımcı olsun.

Sınıf bilinçli işçiler için sosyalizm küçük burjuva uzlaşmacı ve ulusçu sınırlar içinde muhalefet çabalarına uygun bir örtü değil, ciddi bir inançtır. Onlar Enternasyonal'in çöküşünden, inançlarına resmi Sosyal-Demokrat partilerin çoğunun gösterdiği utanç verici ihaneti, bunların Stuttgart ve Basel enternasyonal kongrelerinde yaptıkları konuşmalarda ve bu kongrelerin kararlarında vb. yeralan en ciddi bildirimlere ihanetlerini anlarlar. Bu ihaneti, ancak görmek *istemeyenler* ya da görmeyi çıkarlarına uygun bulmayanlar farketmezler. Soruyu bilimsel bir yaklaşımla, yani günümüz toplumunda sınıf ilişkileri açısından koymak istersek, Sosyal-Demokrat partilerin çoğunun, ve hepsinin en başında da — İkinci Enternasyonal'in en büyük, en etkili partisi — Alman Partisi'nin proletaryaya karşı kendi genel kurmaylarının, kendi hükümetlerinin, ve kendi burjuvazilerinin tarafını tuttuklarını belirtmek zorundayız. Bu, tarihsel öneme sahip bir olaydır, en kapsamlı bir çözümleme gerektirir. Çoktandır kabul edilmektedir ki, dayattıkları her türlü iğrençlik ve yıkıma karşın savaşlar hiç değilse az buçuk şu öneme sahiptirler — insan kurumlarının çoktan çürümüş, köhnemiş ve ölü yanlarını acımasızca ortaya çıkartır, maskesini indirir ve yok ederler. 1914-15 Avrupa savaşı da, uygar ülkelerin ileri sınıfına partileri içinde hem de nasıl iğrenç,

irinli bir çıbanın oluştuğunu, bir takım odaklardan nasıl dayanılmaz pis bir leş kokusunun yayıldığını göstermekle kuşkusuz böyle bir yarar sağlamaya başlıyor.

— I —

Avrupa'nın başlıca sosyalist partilerinin tüm inanç ve görevlerini terkettikleri bir gerçek mi, değil mi? Tabii bu ne hainlerin, ne de onlarla dost geçinmek ve onlara anlayış göstermek zorunda olduklarını bilen ya da sananların kolayca sözünü edebildiği bir konu. İkinci Enternasyonal'in çeşitli "otoritelerine" ve onların Rus Sosyal-Demokratları arasındaki fikirdaşlarına ne kadar tatsız gelirse gelsin, gerçekleri olduğu gibi görmek ve herşeye doğru adını vermek zorundayız, işçilere gerçeği anlatmak zorundayız.

Sosyalist partilerin şimdiki savaştan önce ve bu savaşın beklentisi içindeyken görevlerini ve taktiklerini nasıl gördüklerini gösteren herhangi bir veri var mıdır? Hem de nasıl. 1912 Basel Enternasyonal Kongresi'nde alınan karar var. Bunu, sosyalizmin unutulmuş ereklerini hatırlatmak için, Alman Sosyal-Demokrat Partisi'nin Chemnitz Kongresi'nde aynı yılda alınan kararıyla birlikte bir daha yayınlıyoruz. Tüm ülkelerin savaş karşıtı engin propaganda ve ajitasyon yazınının özünü dile getiren bu karar, savaş ve savaşa dair taktikler üzerine sosyalist görüşlerin en tam ve isabetli, en ciddi ve çerçeve belirleyici bir anlatımıdır. Dünün Enternasyonal'inin ve bugünün sosyal şövenizminin otoritelerinden hiçbirinin — ne Hyndman ve Guesde, ne de Kautsky ve Plekhanov'un — okuyucularına bu kararı hatırlatmaya cesaret edememelerine ancak ihanet denebilir. Bunlar bu konuda ya ağızlarını açmıyorlar, ya da (Kautsky gibi) önemi ikincil dereceden olan alıntılar verip gerçekte kayda değer ne varsa üstünden atlıyorlar. Bir yanda en "sol" ve devrimciliğin doruğu kararlar, öte yanda bu kararların arsızca unutulması ya da reddedilmesi — bu, Enternasyonal'in çöküşünün en çarpıcı bir ifadesidir, ve aynı zamanda da, sosyalizmin yalnızca karar almakla "yanlışlardan arındırılabileceği" ve "çizgisinin düzeltilebileceği"ne bugün ancak eşsiz ahmaklıkları, eski ikiyüzlülüğü sürdürüp götürme gibi bir kötü niyetle yaklaşanların inanabileceğinin en çarpıcı kanıtıdır.

Hyndman, savaştan önce, emperyalizmin savunusuna çarkettiği zaman tüm "saygıdeğer" sosyalistler daha düne kadar onu, söz yerindeyse, dengesiz çatlağın biri olarak görüyor, ondan ancak tiksintiyle sözediyorlardı. Bugünse tüm ülkelerin en önde gelen Sosyal-Demokrat liderleri tamamen Hyndman'ın konumuna battılar. Bunlar birbirlerinden yalnızca ton farklılıkları ve mizaçlarıyla ayrılıyorlar. Bizler böylelerinin, örneğin yazılarında "Bay" Hyndman'ı lanetlerken, Kautsky "yoldaş"tan saygıyla (ya da dalkavuklukla) sözeden — ya da ona hiç leke sürdürmeyen — *Nashe Slovo* yazarları gibilerinin medeni cesaretlerini tartacak ya da niteleyecek uygun bir parlamenter deyim bulmakta zorluk çekiyoruz. Böyle bir tutum sosyalizme, ve geneliyle kişinin inançlarına saygıyla bağlaştırılabilir mi? Hyndman'ın şövenizminin aldatıcı ve yıkıcı olduğuna ikna olmuşsanız, eleştiri ve saldırınızı Kautsky'ye, bu

görüşlerin *daha etkili* ve tehlikeli savunucusuna yöneltmeniz gerektiği sonucu çıkmaz mı?

Belki başka hiçbir yerde rastlanmamış bir ayrıntılılıkla, Guesdeci Charles Dumas *Bizim Arzuladığımız Barış* adlı broşürde Guesde'nin görüşlerini dile getirdi. Broşürün ön sayfasında takındığı ünvanıyla, bu "Jules Guesde Hükümeti"nin Yürütme Kurulu Başkanı, sosyalistlerin eskiden yaptıkları yurtseverce bildirimleri "dayanak alıyor" da (Alman sosyal-şovenist David de anayurdu savunmaya ilişkin broşüründe aynısını yapıyor), Basel Manifestosu'nun adını bile anmıyor! Şövenist bayağılıkları olağanüstü bir kendini beğenmiş havayla ağzından saçan Plekhanov

Her devrimci durum devrime yol açmaz. Devrim ancak, üstte değindiğimiz nesnel değişimlere öznel bir değişikliğin, yani, devrimci *sınıfın*, hiçbir zaman, hatta bunalım döneminde bile, yere çalınmazsa "düşmeyen" eski hükümeti kırıp atacak (ya da yerinden fırlatacak) *güçte* devrimci yığın eylemi koyma yeteneğinin eşlik ettiği bir durumdan çıkar.

da Manifesto konusunda keza suskun. Kautsky aynı Plekhanov'un tutumu içinde: Basel Manifestosu'ndan alıntı yaparken tüm devrimci kısımları (yani tüm canalıcı içeriği!) herhalde sansür yönetmelikleri gerekçesiyle... *atlıyor.* Sansür yönetmelikleri, sınıf savaşı ve devrimden herhangi bir sözedilmesini yasaklayan polis ve

ordu makamları, sosyalizme hiyanet edenlere tam da uygun anda yardımla karşılık veriyor!

Belki de Basel Manifestosu bugünkü somut savaşla doğrudan bağlı tarihsel ya da taktiksel belli bir içerikten yoksun boş bir çağrıdır yalnızca?

Tam tersi doğrudur. Basel kararı başka kararlara göre daha az boş nutuk ve daha fazla içerik taşıyor. Basel kararı şimdi patlak vermiş olan *tam da bu* savaştan, 1914-15'te alev alan *emperyalist* çatışmalardan sözediyor. Avusturya'yla İtalya arasında Arnavutluk için vb., İngiltere'yle Almanya arasında geneliyle pazar ve sömürgeler için, Rusya'yla Türkiye vb. arasında Ermenistan ve İstanbul için çatışmalar — bunlar şimdiki şavaşın beklentisi içinde Basel kararının sözettiği şeyler. Bu karardan anlaşılan şudur ki, "Avrupa'nın Büyük Güçleri" arasındaki *bugünkü* savaş "en ufak bir şekilde, halkın çıkarlarına uygun olmak gerekçesiyle haklı gösterilemez."

Ve eğer Plekhanov ile Kautsky — en tipik ve etkili sosyalistlerden, bu çok iyi tanıdığımız, biri Rusça yazan, öteki de likidatörlerce Rusça'ya çevrilen ikisini ele alırsak — şimdi savaş için (Akselrod'un yardımıyla) binbir türlü, "halka hoş gelecek gerekçeler" (daha doğrusu burjuva kaldırım basınından alınma kaba gerekçeler) arıyorlarsa; bilge bir edayla ve Marks'tan yaptıkları tomarla yanlış alıntıyla "öncel örneklere", 1813 ve 1870 (Plekhanov), ya da 1854-71, 1876-77, 1879 (Kautsky) savaşlarına başvuruyorlarsa, o zaman, gerçekte ancak sosyalist inancın izini, sosyalist bilincin kıymığını bile taşımayanlar bu tür kanıtlamaları ciddiye alabilirler, bunları eşi görülmedik düzenbazlık, ikiyüzlülük ve sosyalizmin kötü yola sürülmesi olarak *adlandıramazlar!* Varsın Alman Partisi'nin Yönetimi *(Vorstand)*, Kautsky'yi açıkça eleştirdiği için Mehring ve Rosa Luxemburg'un yeni dergisini *(Die Internationale)* lanetlesinler, varsın Vandervelde, Plekhanov, Hyndman ortaklık işletmesi Bağlaşık Güçler polisinin desteğinde karşıtlarına böyle davransınlar. Biz de, liderlerin ancak ihanet denebilecek bir yol seçtiklerini gösterecek Basel Manifestosu'nun yeniden basımıyla yanıt vereceğiz.

> Tüm sosyalistlerin tartışılmaz ve temel ödevinden bahsediyoruz — devrimci durumun varlığını yığınlara duyurmak, açınımını ve derinliğini açıklamak, proletaryanın devrimci bilincini, devrimci kararlılığını yükseltmek, devrimci eyleme geçmesine yardım etmek ve bu amaçla devrimci durumun gereklerine uygun örgütler kurmak.

Basel kararı bir ulusal ya da halk savaşından — örneklerine Avrupa'da rastlanmış, hatta 1789-1871 dönemi için tipik denebilecek savaşlardan — değil, Sosyal-Demokratlar'ın hiçbir zaman yadsımadıkları devrimci bir savaştan da değil, *bugünkü* savaştan, "kapitalist emperyalizm" ve "hanedan çıkarları"ndan kaynaklanan, saldırgan güçlerin *her iki* — Avusturya-Alman ve İngiliz-Fransız-Rus — gurubunun da izlediği "fetih siyasetinden" kaynaklanan savaştan sözediyor. Plekhanov, Kautsky ortaklığı, emperyalist-*olmayan* savaşlardan örnekler sayarak, bu savaşı haklı göstermeye çalışarak, bu sömürgeler için emperyalist ve yağmacılık savaşını bir halk savaşı, (hangi taraftan olursa olsun) bir savunma savaşı olarak göstermeye can atan tüm ülkeler burjuvazisinin bencil yalanını tekrarlamakla işçileri aldatıyorlar.

Bugünkü savaşın emperyalist, yağmacı ve proleterya düşmanı bir nitelikte olup olmadığı, salt teorik bir soru olma düzeyini çoktan geçti. Emperyalizmin bütün yönleri teorik olarak ele alınmış, bunamış ve ölüme yanaşmış burjuvazinin dünyayı paylaşmak ve "küçük" ulusları köleleştirmek için verdiği savaşım olarak görülmüştür. Bu varılan sonuçlar *bütün* ülkelerde gepgeniş sosyalist basında binlerce defa tekrarlanmıştır. *Yaklaşan Savaş* (1911!) broşüründe örneğin Fransız Delaisi, ki "Bağlaşık" uluslarımızın bir mensubudur, bugünkü savaşın yağmacı niteliğini basit bir dille anlatmıştır, hem de Fransız burjuvazisi somutunda. Ama daha ötesi de var. Basel'de, bütün ülkelerin proletarya partilerinin temsilcileri, emperyalist nitelikte bir savaşın yaklaşmakta olduğuna dair sarsılmaz kanılarını oybirliğiyle ve resmi bir anlatıma dönüştürdüler ve bu temelde (taktik) sonuçlar belirlediler. Başka bir sürü nedenle birlikte asıl bu nedenle, ulusal ve uluslararası taktikler arasındaki farkın yeterince tartışılmadığına her türlü değinmeyi (*Nashe Slovo*'nun 87. ve 90. sayılarında Akselrod'la yapılan en son söyleşiye bakınız.) vb. vb. safsata olarak anında reddetmeliyiz. Bu safsatadır, çünkü emperyalizmin kapsamlı bir bilimsel çözümlemesi başka birşeydir — ki bu çözümleme henüz başlamıştır ve aslında bilimin kendisi gibi ucsuz bucaksızdır. Kapitalist emperyalizme karşı, Sosyal-Demokrat gazetelerin milyonlarca adedinde ve enternasyonalin kararında açıklanan, sosyalist taktikler ise bambaşka birşeydir. Sosyalist partiler tartışma kulüpleri değil, savaşkan proletaryanın örgütleridir. Müfrezelerden bir kısmı düşmanın saflarına geçmişse onların adlarını saymak ve hain olarak damgalamak zorundayız. "Emperyalizmi herkesin aynı şekilde algılamadığı", ya da şovenist Kautsky ve şovenist Cunow'un bu konuda ciltler doldurabildikleri, ya da sorunun "yeterince tartışılmamış olduğu", vb. vb. gibi riyakarca iddialara kendimizi kaptırmaktan kaçınmalıyız. Kapitalizm, yağmacı doğasının *tüm* görünümlerine, tarihsel gelişimi ve ulusal yönlerinin en ince vurgusuna kadar *hiçbir zaman* tamamen ve *tüm ayrıntılarıyla* incelenemeyecek. Uzmanlık düşkünleri (ve özellikle ayrıntılarla haşır neşir olmayı iş edinmiş olanlar) şu ya da bu ayrıntı üzerine tartışmadan edemezler. Kapitalizme karşı sosyalist savaşımı terketmek ve bu savaşıma ihanet etmiş olanlara karşı koymaktan böyle gerekçelerle geri durmak akıl almaz birşey olur. Peki ama Kautsky, Cunow, Akselrod ve benzerleri sanki bize bundan başka birşey mi öneriyorlar?

Şimdi, savaş çıktığı halde, Basel kararını ele alıp yanlışlığını kanıtlamaya teşebbüs eden bile yok.

— II —

Ama belki de açık yürekli sosyalistler savaşın devrimci durum getireceği beklentisi içinde Basel kararını desteklemişlerdir de devrimin gerçekleşememiş olmasıyla olaylar onların yanlışlığını ortaya koymuştur?

Cunow (*Partinin Çöküşü?*, adlı broşürde ve bir dizi yazıda) kendisinin

burjuva kampa geçmiş olmasını işte böyle safsatayla haklı çıkarmaya çalışmıştır. Kautsky'nin başı çektiği tüm diğer sosyal-şovenistlerin hemen hepsinin de yazıları buna benzer *gerekçeleri* ima ediyor. Devrim umudu hayal çıktı ve hayallerle uğraşmak Marksistlerin işi değildir diye ileri sürüyor Cunow. Ama bu Struvist, Basel Manifestosu'na imzalarını koyanların hepsinin taşıdıkları "hayallerden" tek söz bile etmiyor. Ancak alnı açık birine yakışırcasına, kabahati aşırı solculara, Pannekoek ve Radek gibilere atıyor.

Basel Manifestosu'nu yazanlar devrimin çıkışını içtenlikle bekledikleri halde olayların onların yanlışlığını gösterdiği savının gerçek anlamına bakalım. Basel Manifestosu: (1) savaşın ekonomik ve siyasal bir kriz doğuracağını, (2) işçilerin kendilerinin savaşta yeralmalarını bir suç ve "kapitalistlerin kârları için, hanedan onuru ve gizli diplomatik anlaşmalar uğruna birbirlerini vurmayı" bir cürüm sayacaklarını, savaşların işçilerde "öfke ve başkaldırı" uyandırdığını, (3) bu bunalımdan ve işçilerin kafalarındaki durumdan "halkı harekete geçirmek ve kapitalizmin yıkılışını hızlandırmak için" yararlanmanın sosyalistler için bir görev olduğunu, (4) istisnasız bütün "hükümetlerin" ancak "kendileri için oluşturduğu tehlikeyi bilerek" savaş çıkartabileceğini, (5) hükümetlerin "bir proleter devrimden korktuklarını", (6) hükümetlerin Paris Komünü'nü (yani iç savaşı), Rusya'da 1905 Devrimi'ni vb. "hatırlamaları gerektiğini" söylüyor. Bunların hepsi gayet açık fikirlerdir. Bunlar devrim olacağına *garanti vermiyor, verilerin ve genel gidişin* özlü bir değerlendirmesini vurguluyor. Her kim ki bu fikir ve savlara bakarak beklenen devrimin hayal çıktığını söylüyorsa, devrime karşı o, Marksist değil Struvist ve polisiye dönek bir tutum almış demektir.

Devrimci durum olmadan devrimin olamayacağı, Marksist için tartışmasızdır. Ayrıca, her devrimci durum da devrime ulaşmaz. Devrimci durumun genel çerçevede belirtileri nelerdir? Şu üç ana belirtiye işaret edersek kesinlikle yanılmamış oluruz: (1) Yönetici sınıfların yönetimlerini hiçbir değişikliğe başvurmadan sürdürmelerinin olanaksızlaşması. "Üst sınıflar" arasında, şu ya da bu biçimde, bir krizin varlığı, yönetici sınıfın siyasetinde, ezilen sınıfların hoşnutsuzluğunun ve öfkesinin dışa vuracağı bir kriz. Devrimin olabilmesi için, "alt sınıfların" eskisi gibi yaşamak "istememeleri" çoğu zaman yetersizdir, "üst sınıfların" eskisi gibi "yaşayamaz durumda olmaları" da gereklidir. (2) Ezilen sınıfların çile ve yoksulluğunun her zamankinden daha keskinleşmesi. (3) Yukarıdaki nedenlerin bir sonucu olarak, "barış zamanında" soyulmalarına hiç şikayet etmeden izin veren ama çalkantılı zamanlarda, hem krizin olanca koşullarınca *hem de "üst sınıfların" kendilerince* bağımsız tarihsel eyleme çekilen yığınların hareketliliğinde dikkate değer bir artışın olması.

Yalnızca tekil gurupların ve partilerin değil, tekil sınıfların bile iradesinden bağımsız olan bu nesnel değişimler olmadan, bir devrim, kural olarak olanaksızdır. Bu nesnel değişimlerin bütününe devrimci durum denir. 1905'te Rusya'da ve Batı'da tüm devrimci dönemlerde böyle bir

Devrimci durumun genel çerçevede belirtileri nelerdir? Şu üç ana belirtiye işaret edersek kesinlikle yanılmamış oluruz: (1) Yönetici sınıfların yönetimlerini hiçbir değişikliğe başvurmadan sürdürmelerinin olanaksızlaşması. "Üst sınıflar" arasında, şu ya da bu biçimde, bir krizin varlığı, yönetici sınıfın siyasetinde, ezilen sınıfların hoşnutsuzluğunun ve öfkesinin dışa vuracağı bir kriz. Devrimin olabilmesi için, "alt sınıfların" eskisi gibi yaşamak "istememeleri" çoğu zaman yetersizdir, "üst sınıfların" eskisi gibi "yaşayamaz durumda olmaları" da gereklidir. (2) Ezilen sınıfların çile ve yoksulluğunun her zamankinden daha keskinleşmesi. (3) Yukarıdaki nedenlerin bir sonucu olarak, "barış zamanında" soyulmalarına hiç şikayet etmeden izin veren ama çalkantılı zamanlarda, hem krizin olanca koşullarınca *hem de "üst sınıfların" kendilerince* bağımsız tarihsel eyleme çekilen yığınların hareketliliğinde dikkate değer bir artışın olması. Yalnızca tekil gurupların ve partilerin değil, tekil sınıfların bile iradesinden bağımsız olan bu nesnel değişimler olmadan, bir devrim, kural olarak olanaksızdır. Bu nesnel değişimlerin bütününe devrimci durum denir.

durum vardı. Bir devrim gerçekleşmemekle birlikte, geçen yüzyılın altmışlı yıllarında Almanya'da ve 1859-61'de ve 1879-80'de Rusya'da da böyle bir durum vardı. Bu neden böyle oldu? Çünkü, her devrimci durum devrime yol açmaz. Devrim ancak, üstte değindiğimiz nesnel değişimlere öznel bir değişikliğin, yani, devrimci *sınıfın*, hiçbir zaman, hatta bunalım döneminde bile, yere çalınmazsa "düşmeyen" eski hükümeti kırıp atacak (ya da yerinden fırlatacak) *güçte* devrimci yığın eylemi koyma yeteneğinin eşlik ettiği bir durumdan çıkar. Devrim üzerine Marksist görüşler, tüm Marksistlerce defalarca irdelenmiş, tartışma götürmezliği kabul edilmiş görüşler bunlardır ve biz Ruslar için 1905 deneyimiyle çarpıcı bir biçimde doğrulanmıştır. Öyleyse 1912'de Basel Manifestosu bu konuda ne dedi de 1914-15'te ne oldu?

Kısaca "ekonomik ve siyasal kriz" olarak tanımladığı devrimci durumun çıkacağını öne sürdü. Böyle bir durum çıkmış mıdır? Kuşkusuz, evet. Şövenizm savunusunu Cunow, Kautsky, Plekhanov ortaklığı gibi ikiyüzlülerden daha açık, saklamadan ve dürüstçe yapan sosyal-şövenist Lensch, "bir tür *devrimden* geçmekteyiz" bile demeye vardı. (Broşürünün 6. sayfasında. *Alman Sosyal Demokrasisi ve Savaş*, Berlin, 1915.) Siyasal kriz var. Hiçbir hükümet yarınından demin değil, bir teki dahi mali çöküş, toprak kaybı ve ülkesinden atılma (Belçika Hükümeti'nin başına geldiği gibi) tehlikesine karşı güven altında değil. Tüm hükümetler yanardağ üzerinde yatıyor, yığınların girişim ve kahramanlık göstermesine *kendileri* çağrı yapıyor. Avrupa'nın siyasal düzeni kökünden çatırdamıştır ve siyasal sarsıntılarla dolu bir döneme girmiş olduğumuzu (ve daha derinlere girmeye devam ettiğimizi — bunu İtalya'nın savaş ilan ettiği gün yazıyorum) inkar eden kolay kolay çıkamaz. Savaşın ilanından iki ay sonra Kautsky'nin (2 Ekim 1914, *Die Neue Zeit*'da) "başka hiçbir dönemde ne hükümet savaşın patladığı anda olduğu kadar güçlü, ne de partiler o kadar zayıf olmamıştı" demesi, Südekumları ve diğer oportünistleri hoş tutmak için Kautsky'nin yaptığı tarih bilimi çarpıtmasına örnektir. Bir kere, hükümetler, hiçbir zaman, savaş döneminde olduğu kadar yönetici sınıfların tüm partilerinin mutabakatına ve de ezilen sınıfların bu yönetime "barışçıl" boyun eğişin böyle muhtaç olmamışlardı. İkincisi, "savaş başında" ve hele çabucak bir zafer bekleyen bir ülkede hükümet pek güçlü *görünse* bile, dünyada hiç kimse devrimci durum beklentisini yalnızca bir savaşın "başlamasına" bağlamamıştır ve de kimse "görünüşü" *gerçekle* bir tutmamıştır.

Herkes Avrupa çapında bir savaşın geçmişteki tüm savaşlardan daha sert geçeceğini biliyor, görüyor ve kabul ediyordu. Savaşın gidişi bunu fazlasıyla doğruluyor. Yangın genişlemektedir. Avrupa'nın siyasal temelleri giderek daha fazla çatırdıyor. Yığınların çileleri korkunç düzeyde, hükümetler, burjuvazi ve oportünistlerin bu çileleri örtbas etme çabaları giderek iş görmez oluyor. Bazı kapitalistlerin guruplarının elde ettiği savaş kârları akıl almaz boyutlardadır ve çelişkiler olağanüstü keskinleşmektedir. Yığınların için için yanan öfkesi, mazlum ve cahil tabakanın sınırları bulanık bir müşfik ("demokratik") barış özlemi, "aşağı sınıflar" arasında hoşnutsuzluk başgöstermesi — bunlar birer olgudur. Savaş uzadıkça ve keskinleştikçe, hükümetler kendileri, olağanüstü çaba ve özveri göstermeye çağırarak, yığınların hareketini teşvik ediyorlar — etmek zorundalar. Savaş deneyimi, tarihteki her krizde, her büyük afette ve insan yaşamının her ani dönemecinde olduğu gibi, kimini donuklaştırıp çökertiyor, *ama kimini de aydınlatıp çelikleştiriyor*. Genel düzeyde bakacak olursak ve dünya tarihinin tümünü gözönüne alırsak, — şu ya da bu devletin zayıflayıp yıkılması gibi tekil durumların dışında — ikinci türden insanların sayısının ve gücünün, birinci türden olanlarınkinden daha fazla olduğu görülmüştür.

Tüm bu çilelerin ve çelişkilerin bu artışını "birden bire" sona erdirmek şöyle dursun, varılacak barış, pekçok açıdan, nüfusun en geri yığınlarının bu çileleri daha kuvvetle ve yakından hissetmelerini getirecektir.

Kısacası, Avrupa'nın bu Büyük Güçlerinde, ileri ülkelerin çoğunluğunda devrimci durum hüküm sürmektedir. Bu açıdan, Basel Manifestosu'nun öngörüsü *tamı tamına* doğrulanmıştır. Bu gerçeği, dolaylı ya da dolaysız, inkar etmek, ya da Cunow, Plakhanov, Kautsky ortaklığının yaptığı gibi, gözardı etmek, yalanı büyük atmak, işçi sınıfını aldatmak ve burjuvaziye hizmet etmek demektir. *Sotsial-Demokrat*'ta (34, 40 ve 41. sayılar), devrimden *korkanların* — küçük-burjuva Hristiyan papazlar, Genel Kurmaylar ve milyonerlerin gazeteleri — Avrupa'da devrimci durumun belirtilerinin varlığını kabul etmek zorunda kaldıklarını gösteren veriler sıralamıştık. (Bakınız *agy*, c.21, s.92-93, 181-182 ve 192-193)

Bu durum çok sürer mi, daha ne kadar keskinleşecek? Devrime yol açacak mı? Bu, bilmediğimiz, hiç kimsenin bilemeyeceği birşey. Yanıtını ancak devrimci duyguların gelişiminin ve ileri sınıfın, proletaryanın devrimci harekete geçişinin *deneyimi* verebilir. Bu konuda "hayallerden" ya da bunların yanlış çıkmasından söz edilemez, çünkü hiçbir sosyalist bu savaşın (ve de bir sonrakinin), bugünkü devrimci durumun (ve de yarınkinin) ille de devrimi getireceğine hiçbir zaman garanti veremez. Tüm sosyalistlerin tartışılmaz ve temel ödevinden bahsediyoruz — devrimci durumun varlığını yığınlara duyurmak, açınımını ve derinliğini açıklamak, proletaryanın devrimci bilincini, devrimci kararlılığını yükseltmek, devrimci eyleme geçmesine yardım etmek ve bu amaçla devrimci durumun gereklerine uygun örgütler kurmak.

Etkili ve sorumluluk duyan hiçbir sosyalist, sosyalist partilerin görevinin bu olduğundan en ufak bir kuşkuyu aklının köşesinden bile geçirmemiştir. "Hayal" yaymak ya da beslemekten uzak, Basel Manifestosu tam da sosyalistlerin bu ödevinden söz ediyor — halkı harekete geçirmek ve heyecanını kabartmak (yani Plekhanov, Akselrod ve Kautsky'nin yaptığı gibi şövenizmle pışpışlamamak), krizden kapitalizmin yıkılışını *hızlandırmak* için yararlanmak, Komün ve Ekim-Aralık 1905 *örneklerini* kılavuz edinmek. Şimdiki partilerin bu görevi yerine getirmekteki başarısızlıkları, ihanet, siyasal ölüm, kendi rolünü yadsımak ve burjuvazinin saflarına geçmek demek oldu.

Ankara'lı hekimlerin 12 Eylül sonrası ilk yürüyüşüyle

Dananın kuyruğu koptu

Hekimlerin işçileştiği gerçeği gözler önüne serildi. Mücadelenin güçlülüğü, ektinliği ve örgütlülüğü için hekimlerin sendikalaşmak zorunda olduğu ortaya kondu.

Ankara'lı hekimlerin meslek odası aracılığıyla yaklaşık iki ay uğraşını verdikleri yürüyüş, bilindiği gibi, 23 Ekim günü saat 14'te gerçekleşti. Katılım en iyimserleri bile şaşırtacak denli yüksek oldu. Yaklaşık 3500 hekimin üye olduğu Tabip Odası'ndan 2500 hekim yürüyüşe katıldı. Hekimler beyaz önlükleriyle sessiz yürüyüşlerini gerçekleştirdiler ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'un "doktorlar paraya doymuyor" sözüne karşı biraz gecikmeli de olsa tepkilerini gösterip, konumlarını, sorun ve dileklerini kamuoyuna aktardılar.

Daha da büyük olabilirdi

Kuşkusuz günümüz koşullarında hiçbir eylem hazırlığı kolay olmuyor. Bu da kolay olmadı. İlk yürüyüş başvurusu 18 Eylül 1988 günü için yapılmıştı. Bu tarihin bir özelliği vardı. 17-18 Eylül günlerinde ihtisas sınavı yapılıyordu ve 8 bini aşkın hekim sınav için Ankara'da toplanacaktı. Onaylansaydı bu kitlenin de eylemi destekleyeceği ve 9-10 bin kişilik bir kalabalığın sıcağı sıcağına daha anlamlı bir ses getireceği, katılım arttıkça etkinin de artacağı düşünülmüştü. Ancak valilik başvuruyu onaylamadı.

Herkes bu sonucu bir hafta sonra, 25 Eylül 1988'de yapılacak olan referanduma bağladı ve kendisini buna koşulladı. Fakat olayın ardında bir başka gerçek daha vardı. Başvuru belgeleri valiliğe eksik verilmişti. İşin içinde deneyimsizlik de olsa, böylesine canalıcı bir anda bu hata yapılmamalıydı.

Valiliğe verilen bu koz yüzünden, zor ele geçecek bir fırsat değerlendirilemedi. Bu nedenle bazı hekimlerde "nasıl olsa izin vermeyeceklerdi" mantığının yansımaları ortaya çıktı. Bu bir hataydı ve olayın sıcaklığı içinde kendilerini eyleme hazırlayan bazı hekimler arasında da, şöyle sorular belirdi: Nasıl olur da eksik belgeyle gidilirdi? Yoksa birşeyler yapmaktan öte, sadece yapıyormuş gibi görünmenin yeterli olacağı mı düşünülüyordu?

Sonuçta yeniden başa dönüp yürüyüş kararının doğruluğu tartışılmaya başlandı. Bu tartışmalar çok zaman aldı, uzadı ve diğer işlerin yapılmasını geciktirdi, hatta onların askıya alınmasına yol açtı.

Birçok üyeyi geri adım atma korkusu sardı. Yürüyüş gerçekleşmezse, ona göre daha basit ve kitle toparlayıcı görünen, işi yavaşlatma, yemek boykotu gibi eylemlere geri dönüleceği düşünüldü. Bazısı da bu tür "ilk basamak" eylemlerin yeterince yerli yerine oturtulmadığını, yürüyüş gibi bir eylem kararının erken ve koşulları iyi değerlendirmeden alındığını öne sürdü. Yönetimde olan bir hekimin, yürüyüşe ait gelişmelerin kendisi dışında yol aldığını söylemesi de ilginçti.

Tartışma noktaları daha uzatılabilir, ama çok önemli gördüğüm birinden daha söz edip konuyu bağlayacağım.

Oyun bozanlara dikkat

Yürüyüş olursa 100-200 hekimin katılacağını, çalışmaların kitlelere ulaşmadığını, böyle bir eylemin hiçbir şekilde ses getiremeyeceğini, tüm Türkiye'deki Tabip Odalarında aynı anda ya da peşisıra yapılmazsa bu eylemin hiçbir anlam taşımayacağını ileri sürenler oldu. Bence bu, tartışma konusu olan tüm düşünceler içinde en tehlikelisi ve en çok mücadele edilmesi gerekeniydi. Çünkü bu, inançlı ve demokrat hekimleri pasifize etmeye çalışan, ileri adıma hazır kitleleri koşullar ülke çapında sözde olgunlaşana dek bekletmeyi amaçlayan, oportünist ve kimlerle özdeşleştiği apaçık belli olan bir düşünceydi. Karşıtları karşısında tutunamadı ve yitip gitti.

Yoldaşlar, böyle düşüncelere karşı dikkatli olmak zorundayız. Zira bu çizgi, yeşermekte olan, güzel, anlamlı, ilerici herşeyin başında bitip onu kurutmaya çalışıyor. Kitleleri pasifliğe, uzlaşmacılığa ve sağ bir anlayışın içine çekiyor. Bu çizginin savunucuları her yerde varlar, susturuluyorlar, susturulmaları da gerekiyor. Aman dikkat!

23 Ekim 1988 pazar günü için planlanan yürüyüşün başvurusuna, valilik 21 Ekim'de olumlu yanıt verdi. Ancak başvuruda yürüyüş için istenen Maltepe Camii-Kızılay hattı değiştirilmiş, merkeze uzak Etlik-Kasalar'da izin verilmişti. Bu, katılımı sandıkları gibi olumsuz etkilemedi.

Erken Mayıs günlerini anımsatan güneşli bir havada 2500 beyaz önlüklü hekim, önlüklü veya önlüksüz pekçok tıp öğrencisi, hekimlerin çocukları, anneleri, babaları, eylemi destekleyen çeşitli meslek guruplarından ilerici insanlar sessizce yürüdüler. O gece, tekellerin güdümündeki yayın organı TRT, 3-5 beyaz önlüklü hekimi gösterip yürüyüşün amacını açıklamadan "bir gurup hekim Ankara'da yürüdü" şeklinde bir haber verdi. Daha fazlası beklenemezdi.

Sonuç

1. 12 Eylül 1980 sonrasının Türkiye'sinde hekimlerin de sorunları vardır ve bunlar diğer çalışan kesimlerin sorunlarından farklı değildir. Ekonomik, özlük hakları, örgütlenme gibi sorunların üstüne bir de meslek onurunu zedeleyici "hakaret" sorunu eklenmiştir. Buna karşı tepki göstermek, hekim sorunlarını halka anlatmak gerekiyordu. Yürüyüş bu işlevi gördü.

2. Tartışmalar çıktı, ama sağ unsurlarla savaşım konusunda bir deneyim daha kazanıldı.

3. Meslek sahiplerinin sorunlarını duyurmak, çözmek, haklarını almak ve mücadele etmek için örgütlü bir güç oluşturmaları gerektiği kanıtlanmış oldu.

4. Bu yürüyüşün 12 Eylül 1980 sonrasında düzenlenen ilk meslek odası yürüyüşü olması da çok önemliydi.

5. Katılımın beklenenin çok üzerine çıkması, kitlelerin böyle eylemlere gereksinim duyduğunu ve susadığını bizlere bir kez daha gösterdi.

6. Hekimlerin işçileştiği gerçeği gözler önüne serildi. Mücadelenin güçlülüğü, etkinliği ve örgütlülüğü için hekimlerin sendikalaşmak zorunda olduğu ortaya kondu. Bundan sonraki çalışmalar için oldukça önemli bir hedef belirlendi.

7. Hekimlerin ya da diğer çalışan kesimlerin sorunları gerici burjuva düzeni varoldukça bitmeyecektir. Devrime giden yolda her tür olanağı kullanarak kitleleri bilinçlendirmek, örgütlemek, düzeni sarsacak eylemleri sürekli kılmak her ilericinin ve komünistin görevidir.

S.Güneş

İHD'nin düzenlediği mitingde devrimci sloganlar atılmasına karşı çıkıldı

Devrimci olmak da insan hakkı

İnsan Hakları Derneği'nin düzenlediği "yaşama saygı" mitingi, Şişli Abide-i Hürriyet alanında yapıldı. Mitinge 3 binden fazla insan katıldı. Kazlıçeşme işçileri de alandalardı.

Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin açlık grevlerini desteklemek amacıyla yapılan mitingde Mehmet Ali Aybar, Yaşar Kemal ve SHP il başkanı Ercan Karakaş birer konuşma yaptılar. Mitingin sonunda da polisle çatışma çıktı ve 10 kişi gözaltına alındı.

Miting tertip komitesinin uyarılarına ve engelleme çabalarına rağmen sık sık "zindanları yıkalım, tek yol devrim", "işçiler omuz verin, zindanlar yıkılsın", "Biji Kürdistan", "Mahir, Hüseyin, Ulaş, kurtuluşa kadar savaş", vb. sloganlar atıldı. Bu devrimci sloganlar atılınca Mehmet Ali Aybar, Yaşar Kemal, Ercan Karakaş konuşma sıkıntısına düştüler.

Aybar mitingde, açlık grevlerinin bir şiddet eylemi olmadığını, Hindistan'da Gandi'nin de kullandığı pasif direniş olduğunu belirterek, akıllı davranmak gerektiğini, faşizmin mutlaka yenileceğini söyledi.

Böylece, Aybar, hem cezaevlerindeki açlık grevlerini pasif bir düzeye çekmeye çalışıyor, hem de kendisinin yalnızca pasif direnişlerin yanında yer alacağını ifade etmiş oluyor. Aybar, bununla da yetinmiyor, burjuvaziye akıl hocalığı yapıyor. Pasif direnişleri şiddet eylemi düzeyine yükseltici akılsızlıklara girme, kışkırtıcı tutum alma, rejimi tehlikeye sokarsın diyor. Bu sözlerin devrimcilere yönelik anlamı da, olmayan faşizme karşı "pasif" direnişlere başvurmak gerektiğini öğütlemek oluyor.

Öte yandan Yaşar Kemal, "buraya slogan atmaya mı geldik, mitinge mi" dedi. Mitingle sloganı birbirinin karşısına koymaya çalıştı. Nerede görülmüş mitingin ölü toprağı gibi geçtiği? Onların dediği gibi sessiz sedasız geçiştirilecekse miting yapmanın ne alemi var?

Mitinglerin yapılış nedenlerinden biri de, yığınların taleplerini, tepkilerini sloganlarla özlü bir biçimde yansıtmaktır. 3 binden fazla insan, analar, babalar, kardeşler, cezaevlerinde onurlu bir savaş yürüten tutuklu ve hükümlülerin devrimci direnişiyle dayanışmak için mitinge geldiler. Bu tabii ki yığın öfkesini de, sevincini de, isteklerini de yansıtacaktır.

İnönü, Aziz Nesin ve Yaşar Kemal'e şöyle yanıt vermiş:

> "Hem bizi eleştirmişler, hem de slogan atanlara 'bu iş sloganla olmaz' demişler. Aynı şeyleri söylüyoruz yahu." *(Cumhuriyet,* 29 Kasım 1988).

Türkiye'de amma çok çeşit sosyal demokrat çıktı. Değil mi?

MİT'in çıkardığı ve bedava olarak dağıttığı yayınlar son yıllarda çok arttı

İşk nc ciler yazarlığa da geçtiler

TBKP'nin "Öznesi" Nesnesi adlı kitap ilk bakışta TBKP'ye düşman gibi görünüyor. Ama dikkatli okunduğunda görülüyor ki, kitap TBKP'ye örtülü bir destek veriyor. Asıl düşman olduğu, gerçek komünistlerdir, TKP'dir.

Nurten Keskin

MİT'in çıkardığı ve bedava olarak dağıttığı yayınlar son yıllarda çok arttı. Öyle görünüyor ki, 1985 yılından bu yana burjuvazi bu alana epeyce para ve kadro ayırmış.

MİT, Türkiye Fikir Ajansı, Anadolu Basın Birliği, Anadolu Kadınlar Birliği vb. paravan adlarla anti-komünist yayınlar çıkarıyor ve bunları derneklere, yığın örgütlerine, kendi sınıfının temsilcilerine bedava olarak postalıyor.

Kimisi dört renkli fotoğraflarla süslü ve kuşe kağıda basılmış, kimisi birkaç dile çevrilmiş olan bu yayınlar içeriği ve yazı tekniği açısından son derece banal ve kalitesiz. Ama yine de, üç-beş yıl öncesine kadar komünizmle mücadele deyince aklına işkenceden başka birşey getiremeyen burjuva güvenlik örgütü için bu ileri bir adımdır. Burjuvazi, komünistlerle, devrimcilerle mücadele tekniklerini çeşitlendiriyor ve ilerletiyor.

MİT yayınları iki amaç birden güdüyor. Bir yandan, anti-komünist propaganda, beyin yıkama, yalan bilgi üretme makinası olarak çalışıyor, öte yandan da kendi sınıfına bilgi ve taktik veriyor. Bu iki amaç birbiriyle pek uyumlu olmadığı için de yayınlarda tonla çelişki, mantık bozuklukları saçmalıklar ortaya çıkıyor. Bir yandan kendi sınıfına gerçek komünistlerin kimler olduğunu söyleyip savaşılacak hedefi göstermeye çalışırken, öte yandan da yığınlara sahte komünistleri, komünist diye yutturmak istiyor. Bu yüzden bazan yazılar anlaşılmaz saçmalıklar yığını haline geliyor.

MİT'in şahane ideolojik mücadelesi

Türkiye Fikir Ajansı (siz MİT'in basın-yayın bölümü diye anlayın— *İ.S.)* son olarak *TBKP'nin "Öznesi" Nesnesi* adlı bir kitap yayınladı. Sözettiğimiz iki çelişik görevi birarada yapmaya çalışan bu kitap da aynı saçmalıkların, mantıksızlıkların, çelişkilerin içine düşüyor. Tabii kitaptaki saçmalıklar yalnızca görevlerin çelişik durumundan kaynaklanmıyor. Birkaç önemli etken daha var.

Yalanları doğru diye yutturabilmek, gerçeği ters yansıtabilmek çok zordur. Büyük dil ustalığı ve demogoji yeteneği ister. MİT yazarlarında ise, bırakın dil ustalığını, söylemek istediğini düzgün bir mantık sırasıyla anlatabilecek kadar bile yazarlık yeteneği yok. Kitapta iki cümlenin, iki paragrafın birbiriyle mantık bağı yok. Fikirler, derme çatma bir biçimde, mantık salatası şeklinde ortaya konulmuş. Kitabı yazmaktaki amaçlarının ne olduğu 58. sayfada, hem de son derece ilgisiz bir yerde geliyor. Kitaptaki mantıksızlıklara örnek olsun diye bir alıntı verelim, anlayabilene aşkolsun:

"(İngiltere'de — *İ.S.)* sendikalar 1979-1983 arasında iki milyon işçisinden mahrum kalmış ve bu işçiler sendikalarından istifa etmişlerdir. Çünkü işçiler çok siyasi faaliyet gösteriyorlar, haliyle yeterince düşünmekten yoksun bulunuyorlardı." (İsmail Yalçın, *TBKP'nin "Öznesi" Nesnesi,* Türkiye Fikir Ajansı, s.38)

Şu işe bakın. İşçiler çok siyasi faaliyet gösterdikleri için yeterince düşünemiyorlarmış, bu yüzden sendikalarından istifa ediyorlarmış(!) Bu bir deli saçmasıdır ve MİT yayınları böyle daha pek çok deli saçmasıyla doludur. Dileriz komünizmle "ideolojik mücadele"yi hep bu "şahane" düzeyde verirler.

MİT yayınlarının bu düzeyi burjuvazinin komünizm karşısındaki umutsuz, çaresiz durumunu yansıtıyor.

TBKP'nin "Öznesi" Nesnesi adlı kitap ilk bakışta TBKP'ye düşman gibi görünüyor. Ama dikkatli okunduğunda görülüyor ki, kitap TBKP'ye örtülü bir destek veriyor. Asıl düşman olduğu, gerçek komünistlerdir, TKP'dir. MİT'in bu kitapla ne yapmaya çalıştığına bakarsak durum daha iyi açığa çıkacak.

Birincisi, kitap ısrarla bugünkü Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkeleri komünist, Gorbaçof'u Marksist-Leninist, *glasnost* ve *perestroyka*'yı Leninizmin bir türevi gibi göstermeye çalışıyor. Hatta bu konuda bütün Batı uyumuş, gerçek durumu görememiş, ABD de "komünist" Gorbaçof tarafından kandırılıp tuzağa düşürülmüş(!). Kitap bunu şöyle söylüyor:

"Gorbaçof'un sözde açıklık politikasıyla Amerika'yı kandırması, orta menzilli nükleer silahların belli oranda azaltılması konusunda anlaşma imzalamaları, bütün dünyanın gözüne baka baka yürütülen bir aldatmaca oyununun en önemli görüntüsüdür. Sovyetler Birliği, bugüne kadar bu silahlardan bir tekini bile kaldırıp imha etmemiş, sahte fotoğraflarla dünyayı, silahları imha ediyor görüntüsüyle aldatmıştır." *(agy,* s.68)

"Sovyetlerin yeni liderinin reformist görüşlerinin Leninist taktiklerinden biri olduğuna, Batı'da hemen hemen hiçbir yazar değinmedi." *(agy,* s.89)

"Görüldüğü gibi Avrupalıları umutlandıran, uyutan Glasnost ve Perestroika'nın alt yapısı: Marksizm ve Leninizmdir. Ve onun ideolojisidir." *(agy,* s.92)

Geçenlerde Özal da komünizm Sovyetlerden gelmeseydi de başka yerden gelseydi bu kadar karşı olmazdım dedi. Bizim burjuvaziyle Batı burjuvazileri arasındaki Gorbaçof'u değerlendirmedeki bu dil farkının nedenine az sonra geleceğiz.

İkincisi, kitap TBKP'yi TKP'nin devamı ya da kendisi ve de komünist gibi göstermeye çalışıyor. Zaten kitabın adı bile bu amaçla konmuş. TBKP'nin öznesi de nesnesi de TKP'ymiş(!)

Bütün kitap bu iki fikir etrafında dönüyor ve onlarca kere aynı şeyler söyleniyor. MİT yazarı kendini söyle özetliyor:

"Bu çalışmanın özeti, Türkiye'de komünizm tehlikesi olmadığı, Sovyetler'in Türkiye'yi ele geçirme niyetinin bulunmadığı, açıklık politikasıyla (Glasnost) yenileştiği (Perestroika) düşüncesine sahip olanların *yanıldıklarını* kanıtlamak; Glasnost ve Perestroika'nın geleneksel Leninist ideolojinin, 1921 NEP politikasının, günün koşullarına uygun olarak yeniden siyaset platformuna çıkarıldığı inancımızı belgemektir." *(agy,* s.114) (abç)

Hatta MİT yazarı Gorbaçof'un yaptıklarını yeni bir ihtilal diye sunuyor ve şöyle diyor:

"Leninist ideolojinin kaypak zemininden yararlanmak suretiyle Lenin'e yeni ideolojik katkılarda bulunarak, Glasnost ve Perestoika (açıklık ve yenişleşme) ile Yeni Muhafazakarlık akımına katılıyorlardı. 'Yeni Muhafazakarlık' aslında tarihsel perspektifle bakılırsa 'yeni' bir ihtilaldi."*(agy,* s.79)

> *MİT yayını gerek halka, gerekse AT'ye TBKP'yi komünist partisi gibi yutturmaya çalışıyor. Halka, komünist diye başka birşey aramayın, işte komünist budur diyor. Burjuvazi KP'ye izin veriyorum diyerek TBKP'yi yasallaştırmayı planlıyor. TBKP de zaten bunun için yanıp tutuşuyor. Böyle bir durumda TBKP'nin komünist olmadığını söylemek pişmiş aşa soğuk su katmak olur. MİT yayını ise tam burjuvazinin istediğini yapıyor.*

MİT yazarının TBKP'yi komünist gösterme çabasına da kitaptan bir örnek verelim:

"TBKP Programı'ndaki politikanın temeli Marks, Ebgels ve Lenin Teorisi'dir." *(agy,* s.73)

MİT yayınının iki temel amacı:

Gorbaçof'ların ve Yağcı'ların kendileri bile Marksizm-Leninizmi açıkca eskimiş, modası geçmiş fikirler olarak değerlendirirken ve bütün yaptıkları Marksizm-Leninizme ters düşerken, MİT'in, bunların, Batı'lı politikacıların, ABD'nin bile anlayamadığı "komünistliğini", "devrimciliğini" anlayıp, kanıtlamak(!) için koca kitap döşenmesi niye?

Bunun iki nedeni var: Birincisi, burjuvazi komünizmi bugünkü Sovyetler Birliği ve Gorbaçof çizgisiyle özdeş göstererek küçük düşürmeye, karalamaya çalışıyor. İğrenç Gorbaçof çizgisinin pisliğini komünizme atarak, bu pisliği gösterip, halka işte komünizm budur demek istiyor.

Buradan geliyoruz kitabın ikinci temel amacına. MİT yayını gerek halka, gerekse AT'ye TBKP'yi komünist partisi gibi yutturmaya çalışıyor. Halka, komünist diye başka birşey aramayın, işte komünist budur diyor. Burjuvazi KP'ye izin veriyorum diyerek TBKP'yi yasallaştırmayı planlıyor. TBKP de zaten bunun için yanıp tutuşuyor. Böyle bir durumda TBKP'nin komünist olmadığını söylemek pişmiş aşa soğuk su katmak olur. Hem burjuvazinin, hem TBKP'nin planlarını bozar. Bizim yaptığımız burjuvazinin pişirdiği bu aşa soğuk su katmaktır. MİT yayını ise tam burjuvazinin istediğini yapıyor.

Bizim burjuvaziyle Batı burjuvazilerinin dili arasındaki fark da buradan geliyor. Batı burjuvazileri Gorbaçof'un *glasnost* ve *perestroyka* adı altındaki reformlarını alkışlarla karşıladılar. Sosyalizmden geriye doğru atılan her adımı mutlu tebessümlerle ve Gorbaçof'a övgülerle ödüllendirdiler. Çünkü onların ülkesinde şimdilik bir devrim tehlikesi ve Türkiye'deki gibi devrimi boğmaya aday bir TBKP ihtiyacı yok. Bu yüzden onlar gerçeği olduğu gibi yansıttılar.

Türkiye burjuvazisi ise doğmakta olan devrimci duruma hazırlık yapıyor. Devrime büyük bir istekle, komünizme sevgiyle bakan halka sahte bir komünist partisi sunup o kanalda devrimi boğmanın hazırlığını yapıyor. Yağcı'ların ve onların büyük patronu Gorbaçof'ların komünist olmadıklarını, kendileri için alkışlanacak işler yaptıklarını söylemek burjuvazinin bu oyununu bozar. MİT yayını TBKP'yi komünist göstererek oyunun sahnelenmesine yardım ediyor.

Ancak bu noktada kitabın ikili işlevi zaman zaman işleri karıştırıyor. Halka Gorbaçof'ları ve Yağcı'ları komünist diye yutturma çabasıyla, kendi sınıfına onların dost olduğunu, tehlikesiz olduğunu söyleme gereği çelişkilerin kaynağı oluyor. Gorbaçof'ları ve Yağcı'ları komünist gösterebilmek için koca kitap yazan MİT yazarı şu cümlelerle bir çuval inciri berbat ediyor:

"Sovyetler gelecekte hem Glasnost'a kapı açacaklar, *ABD ile uzlaşacaklar* hem de Doğu Avrupa'da parti adı altında beslediği adamları ülkelerine iade edeceklerdi. Beklenen sonunda oldu. İlk El Salvador'da uygulandı. İkinci Türkiye denemesi, Dr. Sargın ve Haydar Kutlu'nun havaalanında tutuklanması ile fiyasko ile sonuçlandı. Sovyetler aynı günlerde Washington ile silahlar konusunda başlangıç anlaşmasına vardılar (1987 Aralığında)." *(agy,* s.19)(abç)

Bu alıntıda Gorbaçof'un ABD ile uzlaşması sonucu Yağcı ve Sargın'ın Türkiye'ye geldiği çok açık söyleniyor. Bir başka yerde de Gorbaçof'un liberal olduğu açık ediliyor:

"Gorbaçov Kazakistan Türkleri'ni parti kadrolarından uzaklaştırır, onun yerine Ruslar'ı getirirken, Jivkov da Bulgaristan Türkleri'nin adlarını ve dinlerini değiştiriyordu. Ekonomide, Gorbaçov gibi merkezi sistemi yumaşatıyor, gene Gorbaçov gibi ülkesinde anti-alkol savaşı açıyordu. 74 yaşındaki Macar Parti Genel Sekreteri Yanoş Kadar, Doğu Blokunda Gorbaçov'dan çok önce liberalleşmeye başlamıştı." *(agy,* s.99)

Ee, ne oldu Gorbaçof'ların Yağcı'ların komünistliğine? ABD ile uzlaştılar, Yanoş Kadar'dan sonra da olsa liberalleştiler. İşte kitabın bu taraflarını işçilerin, emekçilerin okumaması, burjuvaların okuması gerekiyor(!) Dostu düşmanı iyi ayırdedebilmeleri için.

MİT yayınında hedef gerçek komünistler

Kitabın adı, her ne kadar TBKP ise de, konusu TKP. Gerek yazarın kendi sınıfına gerçek TKP'yi hedef göstermesi, gerekse kitaptaki anti-komünist kinin gerçek hedefinin komünistler olması nedeniyle kitabın ağırlığı TKP üzerine.

Yazar komünistlerle ilgili bölümlerde sınıfına hedefi açıkca gösteriyor. Herşeyin başı bunlardır diyor:

"Nitekim, 1985'te sonuçlanan Türkiye'deki illegal TKP Davasında Partinin Türkiye sorumlularından Aydan Bulutgil'in dahi Nihat Akseymen'in (R. Yürükoğlu) tezgahından geçtikten sonra, TKP üyesi olduğu anlaşılıyordu. Gene sorumlulardan Sahir Şükrü Bekel ve daha sonra pek çok partili, aynı kanaldan, Sovyet uydusu TKP'nin yöneticileri ve üyeleri idi." *(agy,* s.26)

Kitabın ikili amacı bu konuda da işleri karıştırıyor. Burjuvaziye gerçek tehlikenin TKP olduğunu, pek çok komünisti yetiştirenin Yürükoğlu yoldaş olduğunu söylüyor. Savaşılacak hedef bu taraftadır diyor, ama bir düşünüyor ki bu kitabı işçilere emekçilere de gönderiyor ve onlar bunu okudukları zaman düşmanlık değil dostluk besleyeceklerdir. Bu sefer dönüp onlara da şunları söylüyor:

"Gerek Aram Pehlivanyan, gerek Zeki Baştımar ve gerekse İ. Bilen, kendilerini ziyarete gelen Türklere yol parası verecek kadar Sovyet örtülü ödeneğinden çok para alıyorlar ve Doğu Almanya'da, villalarda lüks bir hayat yaşıyorlardı. Bu İngiltere'dekiler için de söz konusudur. Nihat Akseymen cins köpeklerin koruduğu bir villada Lord'lar gibi hüküm sürüyordu. Scotland Yard ile de dostane ilişkiler için-

deydi." (*agy* s. 54)

İşçi ve emekçilerdeki komünistlere olan sempatiyi kırabilmek için MİT yazarı arada böyle çirkef atmayı da ihmal etmiyor.

MİT yazarı komünistlere kin kusup TBKP'ye örtülü desteğini vermenin yanında, başka bazılarını da övgüye değer görüyor. Bunlar kitapta çeşitli kategorilerde geliyor.

Kitapta Mihri Belli'nin özel bir yeri var. Onun yaptıkları öyle ballandıra ballandıra anlatılmış ki, sonuçta Mihri Belli kızıl komünist gibi gösteriliyor. TBKP oyunu tutmazsa kullanılabilecek başkaları da var demek isteniyor.

MİT yayınlarından çıkan *2000'e Doğru'nun Yayınları ve Gerçekler* adlı kitap da aynı amaçla yazılmış. Komünist olmayanları komünist diye sunarak, hem komünistliği burjuva kuyrukçuluğu gibi göstermek, hem de burjuvaziye gerekirse kullanılabilecek alternatifler gösterilmek isteniyor.

MİT'in övgüyle bahsettiği başka "komünist"ler de var:

"Komintern'in II. Dünya Kongresi'nden sonra Avrupa komünist partileri, Komintern'deki Rus hegemonyasına karşı, *onurlu mücadeleler* vermiş, ya Moskova'nın entrikaları ile tasfiye edilmiş ya da bir punduna getirilip Rusya'ya çağrılarak yok edilmişlerdi." (*agy*, s.78) (abç)

Bir de MİT'ten takdirname alan "değerli bir yazarımız" var:

"İlk tepkinin, gerçek bir yurtsever ve akıllı bir gazeteci olan Uğur Mumcu'dan gelmesi ilginçti." (*agy*, s.65)

Solcu geçinmeye çalışan bir yazara MİT'ten bu ne sevgi, bu ne övgü(?)

MİT'ten TBKP'ye verilen örtülü desteğin yanında Yağcı'ya bir de açık destek var. Yağcı'nın 1981 yılındaki TKP operasyonlarında yakalandığını 31 Temmuz 1981 tarihli *Milliyet* gazetesi yazmıştı. Ama sonra Yağcı ne zaman ve nasıl dışarı çıktı bunu bilen yok. Bakıyoruz ki, MİT yayını duruma bir açıklama getiriyor(!). Şöyle diyor:

"Aydan Bulutgil'in apartman boşluğuna kendisini atmasının asıl nedeni, apartmanın üst katında oturan Yaşar Nabi Yağcı'ya bir işaret vermekti. Nitekim Yaşar Nabi Yağcı da işareti aldı, bundan yararlandı ve evi terk etti." (*agy*, s.53)

Ne kadar ilginç(!) Bütün verileri TKP operasyonlarında yakalanan sanıkların poliste verdikleri ifadelere dayandıran, tamamen polis bilgileriyle polisin kendisi tarafından yazılan bir kitapta Yağcı'nın hiç yakalanmadığı, Aydan Bulutgil'in işaretiyle kaçtığı yazıyor. Üstelik Aydan Bulutgil'in üst katında oturuyordu diye de yalan söyleniyor.

MİT yayınları konusunda son birşey söyleyerek yazımızı bitirelim. MİT yazarı İsmail Yalçın TBKP'ye seslenerek "sabrımız sizi boğmaya yeter" diyor. Kitabın tümünü okuduktan sonra bu kinin onlarla hiçbir ilgisi olmadığı ortaya çıkıyor. Bu kin ve bu mesaj komünistleredir. MİT yazarlarının heveslerini kursaklarında koyacak bir mesajı da biz onlara verelim. Asıl bizim işçi sınıfına, devrime ve komünizme olan inancımız ve yenme azmimiz sizleri boğmaya yeter.

İnsan Hakları Derneği başkanı Nevzat Helvacı Londra'da bir panele katıldı

İnsan haklarının liberal savunusu

Legal olanaklardan da yararlanarak demokratik mücadele yürütmek başka, demokratik mücadele kılıfı altında legalist, icazetli bir çerçevede takılıp burjuva kuyrukçuluğu yapmak başkadır.

17 Kasım 1988'de Uluslararası Af Örgütü'nün Hackney Town Hall'da düzenlediği panele bir gurup İTİB'li olarak biz de katıldık.

Panelin konusu Türkiye'de insan halklarıydı. Uluslararası Af Örgütü'nün (AÖ) davetlisi olarak gelen İnsan Hakları Derneği başkanı Nevzat Helvacı bu panelin ana konuşmacısıydı. AÖ'nün temsilcisi olarak iki kişi vardı. İki de İngilizce-Türkçe tercüman bulunmaktaydı.

AÖ temsilcisinin sunuş konuşmasından sonra Helvacı konuştu. Helvacı, İngiltere'ye gelirken hükümetten İHD başkanı olarak değil, Nevzat Helvacı olarak çıkış izni aldığını ve burada da İHD başkanı olarak konuşmayacağını, konuşursa derneğin mahkemeye verilebileceğini, hatta kapatılabileceğini söyledi. Bir avukat olarak konuşacağını belirten Nevzat Helvacı, çok kısa konuşması içinde, özetle, Türkiye'deki işkencelerden, işkence sonucu ölümlerden söz etti. 172 kişinin işkence sonucu öldüğünü, bu sayının eksik olduğunu, tesbit edilemeyen daha birçok ölümün olabileceğini söyledi.

Helvacı, yayıncı Erdost'un ölümüne neden olan dövülme emrini Raci Tetik'in verdiğini, büyük uğraşlar sonucunda Tetik'i kanıtlarla birlikte mahkemeye çıkardıklarını, hatta Tetik "evet dövülmesini ben söyledim" dediği halde onu cezalandırtamadıklarını, suçluların cezalandırılabilmesi, işkencenin ortadan kaldırılabilmesi için devletin denetiminin caydırıcı tutum almasının gerekliliğini dile getirdi. Helvacı, Uluslararası Af Sözleşmesinin bir maddesinde, bir ülkede işkence oluyorsa bu işkenceden devletin sorumlu olacağının belirtilmesinin, devletleri daha hassas olmaya zorlaması açısından iyi olduğunu söyledi.

Sorular bölümünde İTİB'li bir yoldaş söz aldı ve özetle şöyle dedi:

"Yayıncı Erdost'un işkenceci Raci Tetik'in emriyle askerler tarafından dövülerek öldürüldüğünü söylediniz. Raci Tetik'i binbir zorluklarla, kanıtlarıyla birlikte mahkemeye çıkarttığınızı ve Raci Tetik 'evet dövülme emrini ben verdim' dediği halde onu cezalandırtamadığınızı söylüyorsunuz. Erdost'un katili yalnızca onu döven askerler ya da emri veren işkenceci Raci Tetik mi? Bunlar cezalandırılsaydı sorun bitecek miydi? Siz asıl suçlu olan burjuvaziyi görmüyorsunuz. Bu nedenle de demokratik mücadele bile sayılamayacak bir düzeyde, sosyal demokrat gibi hareket ediyorsunuz. Bu işkencecilerin cezasını, işçi sınıfı işkenceden sorumlu olan bu düzeni devrimle yıkarak toptan verecektir."

Helvacı İTİB'li yoldaşın konuşmasına karşı şöyle dedi: "İnsan Hakları Derneği parti değildir. Siyasi bir dernek de değildir. Biz yasaların müsade ettiği çerçevede demokratik mücadele veriyoruz. Yasal çerçeve içinde hareket etmek zorundayız. Yoksa derneği kapatırlar."

Kürdistan Kültür Derneği'nin temsilcisi olarak söz alan bir arkadaş, Kürdistan'daki baskı ve şiddetten söz etti. 15 milyon nüfuslu Kürt ulusunun T.C. tarafından yokedilmek istendiğini fakat Kürt ulusal mücadelesinin hiçbir baskı ve şiddete boyun eğmeden, giderek daha da yükseldiğini belirtti. İHD'nin Diyarbakır Cezaevi'nde herhangi bir çalışmasının olup olmadığını sordu.

Helvacı, bu soruya da özetle şöyle yanıt verdi: "Türkiye'de etnik guruplar vardır. Biz insan hakları konusunda hiçbir zaman Kürtler, Çerkezler, Lazlar gibi ayrımlar yapmayız. İHD hiçbir etnik ayrıcalık yapılmaması için, insanlara insanca muamele edilmesi için mücadele veriyor. Diğer cezaevlerinde olduğu gibi orada da araştırmalarımız var."

Yine Kürdistan Kültür Derneği'nden söz alan bir konuşmacı bayan "Sayın Helvacı siz Kürt müsünüz? Kürt ulusu hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

Helvacı bu soruya cevap vermeyeceğini söyledi.

Sorulan sorulardan bir diğerinde de, İHD'nin yaptığı şeyin yalnızca işkencenin, baskının, haksızlıkların varlığını sergilemek olduğu, bunu burjuva gazetelerinin bile zaman zaman yazdıkları belirtildi ve aradaki farkın neden giderek azaldığı üzerinde duruldu.

Helvacı bu konuşmacıya da, özetle şöyle dedi: "Biz siyasi bir örgüt değiliz. Bir demokratik kitle örgütüyüz. Yasalara uygun çalışıyoruz. Çalışmalarımızı kitapçık halinde yayınladık. Bu derneği kapatmayı da düşünmüyoruz. Kapanmaktansa, kapanmayıp birşey yapmaması daha önemlidir."

Bunun üzerine İTİB'liler olarak bizim oturduğumuz sıralardan tepkiler yükseldi. Helvacı'nın yüzüne sıkıntılı bir gülümsele gelip oturdu. Bu sıkıntının dağıtılabilmesi için, İHD'nin dinleyicilerden destek görmesi gerekiyordu. Yeni sosyal demokratlardan birisi anında bu göreve sarıldı ve özetle şöyle dedi: "Bizim bu toplantıda böyle tartışmalara girmemiz doğru değildir. Burada yapmamız gereken şey İHD'nin çalışmalarına destek olmaktır. Afişlerden, bildiri ve kitapçıklardan, bağış toplamaktan söz ettiniz. Siz söyleyin biz bunları en iyi bir şekilde nasıl yaparız. İHD'nin çalışmalarına en iyi nasıl destek oluruz..."

Yeni sosyal demokratın konuşması o kadar yapmacıktı ki Helvacı ne kadar memnun olursa olsun, yüzündeki sıkıntılı gülümseme kaybolmadı. Tam bu sırada bir İTİB'li daha söz aldı ve özetle şöyle dedi:

"Türkiye'de yaşayan Kürt halkını insan birimine indirgediniz. Bu aslında konuyu çarpıtmadır. Türkiye'de 15 milyon Kürt yaşamaktadır. En başta bu bir ulusal sorundur ve insan hakları açısından dürüst yaklaşım, onların ayrılma hakkını kayıtsız-şartsız savunmaktır. Biz bunu savunuyoruz.

"İHD siyasi bir örgüt değildir dediniz. İnsanları ilgilendiren pekçok olayın siyasi yapısı da vardır. Hatta, hemen hemen her olay siyasetle ilgilidir. Hele ki insan hakları konusu siyasetin ta kendisidir. İnsan haklarını biz de savunuyoruz. Hem de en özgür, en geniş biçimiyle. Bu genişlikte bir savunmanın kapitalist sistemin içinde, burjuvazinin rızasını alarak yapılamayacağını biliyoruz. Bunun için ileri demokratik halk devrimini ilk hedef olarak görüyoruz."

Yoldaşın konuşması tüm salondakileri etkiledi ve sık sık alkışlandı. Helvacı, "arkadaşımız kendi görüşlerini anlattı, soru sormadığı için söyleyecek birşey yok" dedi.

Bu arada bir İTİB'li yoldaş daha söz aldı ve o da şöyle dedi:

"Helvacı arkadaş konuşmanızın daha ilk cümlelerinde bir çelişki var. Çelişki şu: 'İHD başkanı olarak konuşmayacağım, bu sıfatla konuşabilmem için hükümetten izin almam gerekli, izin zaten vermezler, bu nedenle avukat olarak konuşacağım' dediniz. Daha sonra ise 'ben insan hakları ile ilgili konuşacağım zaman kimseden izin almam' dediniz. Eğer bu dediğiniz doğruysa dernek başkanı olarak da konuşabilirdiniz. Neden konuşmadınız?

"Değinmek istediğim bir nokta daha var. Salondakilere bir soru yönelttiniz, 'beni yöneten biri varsa bilen söylesin' dediniz. Bu sorunuzu yanıtlıyorum: Bütün tutumunuzun, yanıtlarınızın öz olarak yasal çerçevenin dışına taşmamaktadır. Bu durumda gayet açıktır ki sizi burjuvazi yönlendiriyor."

Yoldaşın konuşması uzun uzun alkışlanırken, Helvacı da özetle şöyle dedi:

"Konuşmamda çelişki yok. Eğer dernek başkanı olarak konuşursam üç yıl hapis yatmam gerekir. Derneği de kapatırlar. Benim ne üç yıl yatmaya, ne de derneği kapattırmaya hiç niyetim yok.

"Öte yandan bugün Türkiye'de komünist partisi kurulması için çalışmalar var. Biz şimdi 141-142. maddeleri kaldırtsak, komünist partisi çalışmaya başlasa, bu partiyi Türkiye burjuvazisi mi yönetiyor diyeceksiniz?"

TBKP oyununu kasteden bu soruya İTİB'liler hep bir ağızdan "evet" diye bağırınca, Helvacı'nın elleri havada kaldı. "O zaman söyleyecek birşey yok" deyip oturdu.

Helvacı'nın imdadına yeni sosyal demokratlardan Nafiz Bostancı yetişti. El hareketleriyle, yüz mimikleriyle, eğilip doğrulmalarıyla tüm yağcılığını döktürmeye çalıştı. Bostancı, "sayın Nevzat Helvacı, yarın Türkiye'ye dönecektir, tabii ki kendisini yasalara karşı korumalıdır..." diye Helvacı'yı korudu. Kendisinin de DİSK üyesi olduğunu, devrim koşullarının oluşmadığını, ellerini bağlayıp oturmaktansa demokratik mücadele vermek gerektiğini, belirten Bostancı İHD'yi ve N.Helvacı'yı bol bol övdü.

Toplantının sonunda, yeni sosyal demokratlar büyük bir coşku ve sevinç içinde Helvacı'yla kucaklaşırken salon boşaldı. Toplantıya katılanların kafasında da burjuva kuyrukçusu siyasetle devrimci siyaset arasındaki farklılık kaldı.

Mahmut Canoğlu

Menşeviklerin Türkiye işçi sınıfını temsil etme yetkileri yoktur

Vay kültürün başına gel nl r!

Türkiye işçi sınıfı, kendi bünyesine yapışan, burjuva gibi işçi sınıfımızın kanını emen menşevikleri elbette bir gün temizleyecektir. Yeni bir örgütlenmeyle TKP güç kazanacaktır.

Sinem Katıksız

Son yıllarda Almanya'da yerden ot biter gibi, kültür kuruluşları çoğalmaya başladı. Kültür sözünü yadırgadığım için değil, bu kuruluşlar kültür sözünü siper edip, kültürün dışında başka eylemlerde bulunuyorlar da ondan. Birkaç örnekle yetinmek, yazının boyutlarını aşmaz gibime geliyor:

Alman yardım kuruluşları ve belediyeler, yabancı işçilerin kurdukları kültür içerikli derneklere bütçelerinden her yıl bir ödenek veriyorlar. Bu ödeneği alabilmek için de, bir kültür çalışma planıyla, derneklere kayıtlı üyelerin listesini istiyorlar. Daha doğrusu kültür içerikli kuruluşun üye sayısını bilmek istiyorlar. Üye sayısı istenilenin altına düştü mü, o kuruluş eylem yapamaz oldu mu, hemen verdikleri parayı kesiyorlar. Bu alınan yardımların pek çoğu da kira, posta, ısınma giderlerine bile yetmiyor. Bu yüzden birçok dernek kapandı. Kapanmayanlar da birkaç kişinin yoğun çalışmaları sonucu zorla ayakta kalmaya çalışıyor.

İlle yardım alma yarışında olanlar, kültür eylemlerinden çok, üye kayıt etmek, ne olursa olsun kapanmamak savında olanlar var. Bunlar alınan yardımların hemen hepsini ceplerine atıyorlar. Bir de işçilerin, öğrencilerin ilgisizliğinden yakınıyorlar. Ama durum hiç de söyledikleri gibi değil. İşçiler, bu tür bezirganların ne mal olduklarını anladığından, derneklerin çevresinden bile geçmiyor. Militanca tafralarla, her fırsatta ahkam kesenler, güzel bir uyanışı görmemezlikten geliyorlar.

Kimi derneklerde şiirler, türküler okunuyor, çay, kahve, bira içiliyor, tavla oynanıyor, folklor ekipleri gösterilere hazırlanıyor. Eskiden eğitim çalışmaları yapılırdı. Herkes hazırlıklı gelir, konuşmacıya sorular sorar, bilgisini genişletirdi. Bu birkaç yıldır silindi gitti. Kitap, dergi, gazete okuma oranı yok denecek kadar az. Pasifizm salgın bir hastalık halinde.

Folklor ekiplerinde yıllarca çalışan, şimdi orta yaşa ayak basan, anne, baba olan, birkaç arkadaşla konuştum. Kendilerinin yıllarca sömürüldüklerini, oradan oraya koşturulduklarını, bir tür kültür despotluğu yapıldığını, hak aramaya kalkanların azarlandığını, tehdit edildiğini, dövüldüğünü, derneklerden atıldığını söylediler. Biri de gidecek bir yeri olmadığı için, yapılan haksızlıklara katlandığını üzülerek belirtti.

Küçük burjuva sekterliği dün olduğu gibi, bugün de dernek yönetim kurullarına egemen. Kimi kültür eylemlerinde bile övüngenlik, kıskançlık, bilmeden suçlama, karalama, ben bencilik, dedikodu, "militanca" davranma, kültür değerlerimizi küçümseme. zamanlamaya hiç değer vermeme, arkadaş, hısım kayırma, gözdağı verme görebildiğim başlıca hastalıklar.

Yine bu arkadaşların içinde "biz" diyebilen, parmakla gösterilecek kadar az. Hep "ben" diyorlar. Bu durum, biraz pohpohlanmadan, biraz da eleştirisizlikten, önerisizlikten kaynaklanıyor.

Kültür işlerinde kıskançlık olmaz. Bunu biraz daha açmak istiyorum: Biri şiir, öykü, roman yazıyorsa, resim, karikatür, heykel grafik, tiyatroyla uğraşıyorsa, aynı işlerle uğraşan ikinci bir insanın birinciyi kıskanması kadar saçma bir iş olamaz. Düşmanca davranışlarıyla da küçülüyorlar. "Militanca" tutumla, kendileri gibi düşünmeyenlere, davranmayanlara sözlü, yazılı saldırıya geçiyorlar. Sanatçıları birbirine düşürüp seyirci kalanlar da var.

Demem kısaca şu: Dernek, parti çalışmalarında militanlık, yerine göre olur. Ama kültür ve sanat işlerinde "militanlık" olmaz. "Militanlık" yapanların acıklı durumu ortadadır. İyi yeteneklerini, "militanlık" yapacağım, üstekine şirin görüneceğim diye yitirenlerin, çevreleri gittikçe daralıyor. Huysuzlukları, saldırganlıkları bu yüzden çoğalmaya başladı.

Konferanslarımda, özel söyleşilerimde, yazılarımda bu konuya çok değindim. Üstünde tekrar durmakta yarar var mı bilmiyorum? Ama şu kadarını söyleyeyim, başkalarını çekiştirmek, kendilerine itiraz etmeyecek olanları, beğenmediğini kültürel değerlerimizin üstüne saldırtmak, çok gülünç oluyor. Bunca zamanı harcayıp durmasınlar, yapıtlarının üstüne eğilsinler. Kendilerini kukla gibi kullanmak isteyenlerin, kültürden, sanattan nasipleri yoktur. Bu gerçeği anladıkları gün, kültür ve sanat eylemleri birleşme sağlayacak, yeni sanat olaylarının yoğunluğunu hep birlikte göreceğiz. İşçi sınıfımızın içinde kültür değerleri seslerini bu yüzden de duyuramıyorlar. Ortalık asalaklardan temizlenince duyuracaklardır. Buna inanıyorum.

Sözünü ettiğim çarpık insanlardan birkaçı, batan kuruluşlarını ayakta tutmak için, imza toplamaya başladı. Toplanan imzalarla Alman Kültür Bakanlığı'na gidip "bizim şu kadar imzamız ve üyemiz var, verin yardımı" diyeceklerdir. İmza kampanyasına katılanlar, eş, dost, akraba hatırı için imzalayanlar, belki de başarırlar diyenler var. Ama bunun ne önemi var? İmza verenlerin çoğu inanmıyor bunlara. Bu türden imza toplayanların, üyelerini yüksek göstermek isteyenlerin bırakın kültür eylemlerine katıldıklarını, herhangi bir kültürel toplantıda görüldükleri, konuştukları, toplantılara katkıda bulundukları bugüne kadar görülmemiştir.

Bunlardan kimileri, Milli Görüş Örgütü Ortak Pazara karşı diye, eylem birliği yapmak istediler. Milli Görüşçülerle birlikte camilerde, mescitlerde namaza durdular. Kimsenin inancına karşı değilim ama, sözünü ettiğim kişiler, hemen her toplantıda keskin devrimcilik yapıp, kimseye söz hakkı tanımayanlardır. Materyalist felsefeyle, idealist felsefeyi birbirine karıştırdılar.

Bu ikiyüzlülüğü uyanık işçiler gördüler, bildiler, anladılar. Yığın örgüt çalışmasıyla, ideolojik savaşı birbirine karıştırdılar. Birçok işçi federasyonunun ortadan kalkması, eylem yapamaması, ad değiştirip, yeni çalışma programlarıyla ortaya çıkması, sonucu pek değiştirmiyor. Almanya'daki Türkiye işçi sınıfının güvenini yitirmişlerdir.

İşçi sınıfımız, uyanışını tanımayan, kendilerini bir türlü yenilemeyen, bukalemun gibi hemen renk değiştirenlerden bıktı usandı. Toplantıların sönüklüğü de bunu gösteriyor. Söyleyecek sözleri, eylemleri, yazıları gitgide sınırlanıyor. Çevreleri de daralıyor. Kimileri işçilerin karşısına sendikal eylemlerde bile çıkamıyor. Küçümsüyorlar sendikal eylemleri de ondan.

Kendilerince görkemli, anlı şanlı dedikleri toplantılarda, işçilerin eleştiri ve önerileri dikkate alınmamıştır hiçbir zaman. Sözde yönetim kurullarının çalışma raporları okunduktan sonra, bağlılık telgrafları çekilmiş, yabancı ve Türk kuruluşlarından gelen mesajlar okunmuştur. Gerçi demokratik kitle savaşımında yer yer sosyal haklar üstüne, kamuoyu oluşturulmaya gidilmişse de bu bir parmak bal için, bir çuval dolusu keçiboynuzu yemeye dönmüştür. Yirmi koca yıl, Almanya'da boşuna akıp gitmiştir. Bunun suçlusu, yığın örgütlerinde demokratik merkeziyetçilik yerine ille de merkeziyetçilik uygulayacağım diyen, birkaç küçük burjuva radikalidir.

Bildiğimiz kadarıyla demokratik kitle örgütlerinde demokratik merkeziyetçilik, hem de demokratik yanı ağır basarak uygulanır. Yukarıdan atamalarla kitle örgütlerinde eylem yapmanın olanağı yoktur. Bunu ustalar söylemişlerdir. Açsınlar Marksist-Leninist kitapları yeni baştan okusunlar, yenilesinler kendilerini.

Türkiye işçi sınıfı kendi içinden kültürel değerlerini çıkarmaya başlamıştır. Almanya'daki menşevik kanat, el altından bu değerlere karşı, bir karalama kampanyası yürütmektedir. Bunların hiçbir eylemde işçileri yanlarına aldığı görülmemiştir. Özellikle 1980'den sonra Almanya'ya gelmek zorunda kalan DİSK'lilere karşı, yoğun bir baskı ve karalama kampanyası yürütmüşler, ellerinde olanakları olduğu halde, DİSK'lilere iş bulmamışlar, alınan yardımlardan yararlandırmamışlardır. Özellikle kendilerine öneri getiren, eleştiren DİSK'lileri aç ve perişan bırakmışlardır. Kendilerine şakşakçılık yapanları baştacı etmişlerdir. Her zaman olduğu gibi bolca yalan söyleyip, birbirlerini övüp alkışlamışlardır. Direnen kimi DİSK'lileri de Alman polisi kanalıyla sınır dışı ettirmişlerdir. (Adı, adresi bendedir. Gerektiğinde her zaman için söyleyebilir, yazabilirim.)

Menşeviklerin Türkiye işçi sınıfını temsil etme yetkileri yoktur. Kim vermiş onlara bu yetkiyi? Seçimle mi işbaşına gelmişlerdir? Bir tek göze batan sivrilikleri, ünlü Sovyet yazarı Radi Fish'in dediği gibi "kraldan çok, kralcıdırlar". Radi Fish'in beyanatını Avrupa'daki, bütün dünyadaki devrimciler okumalıdırlar. Frankfurt'ta iki ayda bir yayınlanan *Yazın* dergisinin temmuz sayısında bakın Radi Fish ne diyor:

"Bazı partiler, Türkiye'de de TKP, bizde ne yapıldıysa, doğru dedi. Kendi kafasını kullanmadan söyleneni tekrarlamak en büyük günahtır. Bizim hatalarımızı tekrarladınız. Türkiye'de bağımsız bir politika izleseydiniz yine hata yapacaktınız. Ama bunlar kendi hatalarınız olacaktı. Bu hatalardan da tecrübe gelir. Ama bizim hatalarımızı, Mao'nun, Enver Hoca'nın hatalarını tekrarlarsanız bundan birşey çıkmaz. Kendi kafanızı kullanmak için de kültür sahibi olmak gerek."

Türkiye işçi sınıfı, kendi bünyesine yapışan, burjuva gibi işçi sınıfımızın kanını emen menşevikleri elbette bir gün temizleyecektir. Yeni bir örgütlenmeyle TKP güç kazanacaktır.

Türkiye işçi sınıfı, faşizme ve emperyalizme karşı nasıl şanlı bir mücadele yürütüyorsa, menşeviklere karşı da yoğun bir mücadele yürütmeye kararlıdır. Almanya'daki Türkiye işçi sınıfını yirmi yıldır pasifizmin içine attılar. Kendilerini yenilemeleri, gelişen yurt ve dünya olaylarına karşı devrimci tavır takınmaları söz konusu bile edilemez. Okumayan, araştırmayan, işçi sınıfıyla kaynaşmayan, legal ve illegal çalışmaları birbirine karıştıran menşeviklerden bütün ilerici kesimler umudunu kesmiştir. Olaylar bunun böyle olduğunu gün günden vurgulayıp duruyor.

Türkiye işçi sınıfının bir kültürü vardır. Bu kültürün öncülüğünü Nazım Hikmet, Sabahattin Ali, Orhan Kemal vb. yapmaktadır. Nazım Hikmet'i bile anlayamamıştır menşevikler. İnancıyla sanatını birleştiren, bütün yaşamını, herşeyini, Türkiye işçi sınıfına adayan bu büyük insanın yapıtlarını değerlendirememişlerdir. Bu büyük kültür cinayetlerinden biri de budur.

Bu konuda söyleyeceklerim daha bitmedi. Gerekirse başka bir yazıda aynı konuya yine döneceğim.

Fol yok yumurta yok, zafer çığlıkları atılıp, kutlamalar yollanıyor

Filistin'de zaf re giden y l devrimci mücadeleden geçer

Son devlet ilanı, devrimci gelişmelerin önünü tıkamak için ve çok çeşitli güçlerin işbirliğiyle alınmış bir *önlem*dir. Bu amaçla yapılmış reformist bir uzlaşmadır. Mücadelesini burjuva liberal sınırda durdurması için akıllarınca, Filistin halkına sus payı verdiler.

Kasım ayında Cezayir'de toplanan Filistin Ulusal Konseyi bağımsız devlet ilan etti. Bu karar, başta Türkiye olmak üzere çok sayıda devlet tarafından tanındı. Dünyadaki hemen hemen tüm burjuva basın, Filistin halkının bu "zafer"ini kutladı. ABD'nin, Birleşmiş Milletler'de konuşma yapmak için ABD'ye gidecek olan Arafat'a vize vermemesi neredeyse tüm devletlerce protesto edildi.

Acaba yeni durum, Filistin halkının on-yıllardır süren yiğit mücadelesi açısından gerçekten bir zafer mi? Toprağı işgal altında olan bu yeni devleti tanıyanlar muazzam bir ilericilik örneği mi oluşturuyorlar? Filistin halkının zaferinden yana bu kadar çok devlet var idiyse, bu halkı neden yıllardır uğraştırdılar?

Daha çok soru sıralanabilir. Ancak yukarıdakilerden de yeterince anlaşıldığı gibi, uluslararası burjuva kamuoyunun şak şakları arasında bir oyunun oynandığını, gerçek ve tam bir devrimci zaferi engellemek için reformist ve uyuz bir "zafer" tezgahlandığını söylemek istiyoruz.

Şeytan bunun neresinde

Filistin Ulusal Konseyi denen ve sürgündeki parlamento olarak nitelenen organ, 15 Kasım'da bağımsız devlet ilan etti. Bu ilan edilirken, Birleşmiş Milletler'in 1967 tarihli 242 nolu ve 1973 tarihli 338 nolu kararlarına atıf yapıldı. Böylece, İsrail'in varlığı resmen tanınmış oldu. Ayrıca, Birleşmiş Milletler'in 1947'de koyduğu paylaşım sınırları da kabul ediliyor.

ABD, FKÖ'nün taraf sayılması için İsrail'in tanınmasını şart koşmuştu. Bu şart yerine getirildi. Öte yandan, Ürdün, bu yıl temmuz ayında, kendisinin eskiden ilhak ettiği Batı Şeria topraklarından vazgeçtiğini açıklamıştı. Bu topraklar ve Birleşmiş Milletler'in 1947 tarihli kararında çizilen sınır, yeni devletin, hâlâ İsrail'in işgali altında olan coğrafi temelini oluşturdu.

Şimdi dünyada hemen hemen herkes Filistin halkının zaferini kutluyor. Bu konu değerlendirilirken, FKÖ'nün çok ödün verdiği, örneğin İsrail'i tanıdığı, ama böyle yaparak zeytin dalını da taşıdığı vb. görüşler öne sürülüyor. Yani, durumun en sorunlu yanı İsrail'in tanınması gibi konuyor.

Evet sorun vardır ama bu İsrail'in tanınması değildir. İsrail, her nasılsa orada kurulmuş. Devrimci bir halk, bunu bağışlayabilir, böylece öteki halka da güzel bir örnek oluşturabilir. Sorun İsrail'in tanınması değil, bu girişimin, gerçek bir zaferi önlemek üzere, çok geniş çevrelerin işbirliğiyle kotarılmış yarım ve uyduruk bir "zafer" olmasıdır.

Doluya yakalanmamak için yağmura razı oldular

Bilindiği gibi, İsrail'in işgali altındaki Filistin topraklarında, bir süredir şiddetli ve giderek de şiddetlenen bir devrimci durum yaşanıyor. Filistin halkı, İsrail işgalcilerine karşı ayaklanıyor. Her gün çatışma oluyor.

Bu çatışmalarda, İsrail işgalcilerinin haksız saldırıları, kadın, çocuk, yaşlı demeden çok sayıda Filistin emekçisinin ölümüne neden oldu. Ancak bu, Filistin halkını yıldıramadığı gibi, mücadeleyi tırmandırıyordu. Yani, şu anda İsrail üstün durumdaydı ama sonucun ne olacağını tırmanan bu mücadele belirleyecekti.

Öyle görünüyordu ki, Filistin halkı birçok hakkını bileğinin gücüyle koparıp alacaktı. Ulusal haklar almak burjuva demokratik bir olgudur ama doludizgin bir devrimci mücadeleyle alındığında, bu mücadelenin kendi mantığı burjuva demokratik sınırların çok ötesine geçer. Filistin'de de büyük olasılıkla öyle olacaktı. Bu durum tüm bölgeye devrimci kıvılcım saçacaktı.

Filistin sorunu, bölgedeki birçok devleti doğrudan ilgilendirmektedir. Örneğin, Ürdün'un kendi nüfusunun epey bir bölümü Filistinlidir. Zaten o, ilhak ettiği topraklardan babasının hayrına vazgeçmedi, sorunu kendinden uzak tutabilmek için toprak verdi. Filistin ayaklanması İsrail'in içini de karıştırmaktadır. Daha da sayılabilir. "Intifada" Filistin'le birlikte tüm bölgeyi ateşe verme yönünde gelişiyordu. Bu ise çok sayıda devleti yakından ilgilendiriyordu.

Son devlet ilanı, devrimci gelişmelerin önünü tıkamak için ve çok çeşitli güçlerin işbirliğiyle alınmış bir *önlem*dir. Bu amaçla yapılmış reformist bir uzlaşmadır. Mücadelesini burjuva liberal sınırda durdurması için akıllarınca, Filistin halkına sus payı verdiler. Doluya yakalanmamak için yağmura tamam dediler.

Fol yok yumurta yok

Dikkat edilirse, ortada fol yok, yumurta yok, yani devlet yok ama bağımsız devlet ilan edilerek zafer kazanılmış gibi kutlamalar yapılıyor. İsrail işgal ettiği topraklardan çekilecek mi? Bu sözde zafer yüzünden Filistinlilerin mücadelesi sulanırsa, yoksa Filistinlileri katliamdan mı geçirecek? Bunlar daha tam belli değil.

ABD, İsrail ile birlikte, yeni gelişmelere pek yüz vermiyor havalarda. Gerçekte ABD de bu oyunun parçası ama oyuna karşı havalarda görülerek, işbölümünde kendi üstüne düşen rolü yapıyor. O da bu yeni devleti coşkuyla karşılarsa, işin oyun olduğu ortaya çıkacak. Ayrıca, bundan sonraki gelişmelerin de istenen rotada gerçekleşmesini sağlamak için kartların hemen gösterilmemesi gerekiyor.

Yani öyle bir durum var ki, Filistin halkının hiçbir güvencesi olmadığı gibi, eğer oyunu kendi dışında karar verilmiş kurallara göre oynamazsa, şimdi ilan edilen hayali devleti bile kaybedebilir. Başka bir deyişle, ortada gerçek bir reform bile yok ama uzlaşma var.

Filistin sorununun yakın tarihine şöyle bir göz atarsak, görürüz ki, emperyalizmin severek, öperek boğma, ya da altın kolyeyle gırtlaklama taktiği uzunca bir süredir yürürlüktedir. Filistin Kurtuluş Örgütü, burjuva saygıdeğerlik jestleriyle, devlet muamelesi görerek, poh pohlama protokolleriyle vb. devrimci çizgiden uzaklaştırılmış, hiçbir şey olmadığı halde, ne oldum delisi yapılmıştır.

Bu son devlet de, aynı ne oldum delisi yapma taktiğinin bir parçasıdır. Ortada hiçbir şey olmadığı, gerçek bir reform bile bulunmadığı halde, bol kutlama duyulmaktadır.

Türkiye emperyalist çıkar gözetiyor

Türkiye yeni Filistin devletini ilk tanıyanlardandır. Burjuva diplomasisi bazen çok gülünç oluyor. Tanıması olay olmadı da, ilk tanıması ve Özal'ın ağzından tanıması olay oldu. Ve işin garibi, bunun da kendine göre bir mantığı var.

Türkiye, Filistin'i elbet tanıyacaktı. Bunu ABD de biliyordu. Ancak, Türkiye'nin ilk ve yüksek düzeyden tanıması, ABD'ye gıcık atmak, "benim kendime özgü emperyalist bir Filistin politikam da var" demek oluyor. Bu nedenle özel bir anlam kazanıyor.

Türkiye bunu yapınca antiemperyalist olmuyor, yalnızca, emperyalistler arası çelişkilerde, kendi emperyalist özlemleri doğrultusunda, belli bir anti-Amerikanlık yapmış oluyor. Bu nedenle, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Türkiye'nin kardeşliği için teşekkür etmesi falan boş sözlerdir. Türkiye devletinin kardeşlikle vb. hiçbir ilgisi yoktur.

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün teşekkür etmesi haydi neyse, ama Özal'ı övgüye boğan sözde solcu Türkiyelilere ne demeli? Örneğin Uğur Mumcu, Filistin'i tanıdığı için Özal'ı kutluyor. Adam ne yapmış ki kutlansın? Türkiye'nin emperyalist özlemlerini gerçekleştirme doğrultusunda, yani kendi çıkarına politika yapıyor. Filistin halkına bir iyilik yaptığı yok.

Uğur Mumcu'nun kutlaması şaşırtıcı değildir. Ama Ortadoğu'yla oldukça içiçe olan bazı sol örgütler, Türkiye'nin bu gibi girişimlerini açıklayamıyorlar, sergileyemiyorlar, dolayısıyla fiilen Türkiye'yi övmüş oluyorlar. Türkiye'nin emperyalistleşme özlemlerini bir türlü kavrayamamaları, onları istemeseler de sosyal emperyalist konumlara düşürüyor.

Türkiye işçi sınıfını, Türkiye devletinin anti-Amerikan ayak oyunları ilgilendirmiyor. Onu ilgilendiren, bu melun devletin kendisinin Filistin halkına, ya da başka halklara yönelik olarak ne ayak oyunları planladığıdır. Bugün anti-emperyalistliğin birincil ölçütü, en başta Türkiye'nin emperyalist özlemlerine karşı olmaktır. Ancak bunu başarabilen tutarlı bir demokrasi mücadelesi verebilir. Ve bunu da ancak sonuna kadar devrimci işçi sınıfımız başarabilir.

S.Günbudak

İŞÇİNİN SESİ

İşçiler, "grev felaket olur" diyerek burjuvaziye felaketin yaklaştığını hatırlattılar

Zonguldak işçisi hâlâ öfkeli

İşçiler, her gün, her saat biriktirdikleri öfkeyle karınlarını doyuramazlar. Bugün "felaket"i atlattığını düşünen burjuvazinin karşısına daha büyük bir felaketle çıkarlar.

Mehmet Erenler

Türkiye Taş Kömürü (TTK) İşletmeleri'nde çalışan 45 bin işçi adına genel Maden-İş sendikası toplu sözleşme imzaladı.

Hiç de sevinilecek bir yan yok

Yaklaşık 4,5 aydır toplu sözleşme görüşmelerinin sürdüğü ve 1,5 ay önce işçi sendikasının grev kararı aldığı TTK'da grevin başlamasına 9 saat kala sözleşme bağlandı.

Yapılan toplu sözleşmeyle işçiler birinci yılın ilk altı ayı için yüzde 38 artı 46 bin lira, ikinci altı ayı için yüzde 28 artı 37 bin lira, ikinci yıl, her iki altı aylık dönem için yüzde 20 zam aldılar.

Genel Maden-İş sendikasının istemi ise birinci yılın ilk altı ayı için yüzde 60 artı 50 bin lira, ikinci yarısı için ise yüzde 40 artı 40 bin lira idi.

Sendikanın istemi zaten öyle ahım şahım bir istem olmamasına rağmen toplu sözleşme daha da düşük bir düzeyde imzalandı. Kamu-Sen'in dikkat ettiği tek nokta, sözleşmenin TKİ sözleşmesinden fazla yukarı çıkmamasıydı. Bunu başardı da.

Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Tezer sözleşmeden sonra şöyle dedi:

"Zor şartlarda çalışan kömür işçisinin almış olduğu ücret zammı her ne kadar hayat pahalığını tam olarak karşılamasa da maden işçisini memnun edecek bir duruma getirilmiştir. Bu sözleşmeden biz çok memnunuz." (*Hürriyet*, 30 Kasım 1988)

Tezer, hem ücret zammı hayat pahalığını karşılayacak durumda değil diyor, hem de maden işçisini memnun edecek durumdadır diyor. Maden işçisi bu toplu sözleşmeden hiç de memnun olmadı. Toplu sözleşmeden alınan ücreti öğrenen işçiler sendika yönetimine, "bizim için alacağınız bu muydu?", "niçin sevineceğiz?", "elimize geçecek para ne ki?" diye tepkilerini dile getirdiler.

Sözleşme bağlandı ama öfke bağlanmadı

Zonguldak kömür havzasında çalışan 45 bin maden işçisi, geçen toplu sözleşmede de patlamaya juvaziye, hem de sendika yönetimine duyduğu öfke bu toplu sözleşmede biraz daha arttı. Bu öfke her dönemde sessizce durmaz. Ve Zonguldak kömür havzasında çıkacak bir grev burjuvazinin soluğunu kesecek boyutlara yükselir.

Bunu çok iyi bilen burjuvazi greve birkaç gün kala birden harekete geçti. Ecevit Zonguldak'ta konferans vermeye gitti. Maden-İş Sendikası kendi istediği komik düzeydeki ücret artışını bile almadan Kamu-Sen'le uzlaştı.

Yüzde yüzlük enflasyonun çok gerisinde kalan toplu sözleşme acaba grevle ortaya çıkabilecek bir "felaket"i engelleyebildi mi? Daha sendikanın Kamu-Sen'le ilk oturumunda sendikanın istemleri enflasyonun karşısında hızla erimeye başladı. 4,5 aylık işçilere getirdiği ücret zammından hiçbir şey kalmayacağı çok açıktır.

İki yıl boyunca "bizimki yaşamak değil, biz her gün mezara girip çıkıyoruz" diyen işçiler, her gün, her saat biriktirdikleri öfkeyle karınlarını doyuramazlar. Bugün "felaket"i atlattığını düşünen burjuvazinin karşısına daha büyük bir felaketle çıkarlar. Burjuvazi "felaket"i olan işçi sınıfından

hazır bir hale gelmiş ama yine sendika yönetiminin uzlaşmacı tutumu nedeniyle eyleme geçmesi engellenmişti. İşçilerin hem bur- Toplu sözleşmeyle Özal yakından ilgilenmeye başladı. Paris'te olduğu halde dikkatini toplu sözleşmeye çevirdi. Sonuçta Genel görüşmelerin sonucunda ise sendikanın istemlerinin yarısı enflasyon tarafından yutuldu. İki ay, üç ay sonra ise toplu sözleşmenin kendini kurtaramayacaktır. Zonguldak işçisi, yıllardır biriken öfkesiyle bu felaketin habercisidir.

***Hürriyet* %38'i, "halk Evren diyor" diye yansıtıyor**

Azınlık şımarıklığı

Herhalde *Hürriyet*, %36 oyla meclisin çoğunluğu elde edildiğine, hükümet kurulduğuna göre %38'e de "evet" gözüyle bakılabilir diye düşündü.

Hürriyet, cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili olan kamuoyu yoklamasının sonuçlarını "halk yeniden Evren diyor" başlığıyla verdi. Sanki halk eskiden evet demişti de, yeniden evet diyor! Bu bir yana, gerçekte *Hürriyet*, bununla halkın değil kendisinin ne dediğini yansıtıyor ve kamuoyunu da bu yönde gütmeye çalışıyor. Bu araştırmanın kamuoyunu yönlendirme çabasını görmek için sorularına bir göz atmak yeterlidir.

Cumhurbaşkanını halk mı seçmeli sorusuna, anketi yanıtlayanların %72,9'u evet yanıtı vermiş. Bu soruya ANAP'lı seçmenlerin %58,5'i, DYP'li seçmenlerin %79,1'i, SHP'li seçmenlerin ise %82,6'sı evet demiş. Bir kez, bu ne biçim Evren demektir ki, ezici çoğunluk, Evren'in anayasasındaki seçim yöntemiyle ters düşüyor. Üstelik ANAP'lı seçmenlerin bile %58,5'u bu durumda!

Diğer bir soru cumhurbaşkanının yetkileriyle ilgili. Yanıtlayanların %47,2'si cumhurbaşkanının yetkilerinin yeterli olduğunu söylemiş, %21,9'u bu yetkilerin artırılmasından, %11'i yetkilerin fazla olduğundan yana görüş belirtmiş. Seçmenlerin %19,7'si ise fikir belirtmemiş.

Yetkiler yeterli diyenler, aman yetki artırılmasın demek istiyorlar. Fikir belirtmeyenler, pek hoş karşılanmayacak birşey söyleyeceklerini bildikleri için susmayı yeğliyorlar. Yetkilerin fazla olduğunu belirtenler ise açıkça karşı çıkıyorlar. Yani bu soruda da Evren'den yana yanıtlar %22'yi geçmiyor!

Üçüncü soru Evren yeniden aday olmalı mı sorusu. Bu soruyu yanıtlayanların %51'i Evren'in yeniden aday olabilmesine olanak tanınmalıdır demiş, %55,2'si Evren'in yeniden seçilebileceğini, %38,2'si ise 1989 yılında Evren'i cumhurbaşkanı olarak görmek istediğini belirtmiş.

Evren'in yeniden aday olabilmesine olanak tanınmalıdır demek Evren cumhurbaşkanı olsun demek değildir. Aday olsun da ağzının payını alsın anlamına da gelir. Evren'in yeniden seçilebileceğini söylemek de Evren'i istiyorum demek değildir. Bunlar, Evren aday olduğu taktirde, kendi iradelerinin dışında nedenlerle onun belki de seçilebileceğini dile getiriyorlar. Yani bir tahmin yapıyorlar.

Yani Evren'e evet diyen kesim, topu topu %38,2'dir. Bunu kalkıp, "halk Evren diyor" başlığıyla verebiliyorlar! Herhalde *Hürriyet*, %36 oyla meclisin çoğunluğu elde edildiğine, hükümet kurulduğuna göre %38'e de "evet" gözüyle bakılabilir diye düşündü.

Gerçekte halkın Evren'e evet falan dediği yoktur! *Hürriyet*, dedirtmek için çalışmaktadır. Ama boşuna! Artık rüzgar işçiden yana esiyor.

Mehmet Erenler